

www.fhortasud.org

La Fundació Horta Sud i l'Ideco proposen millores al Pla d'Acció Territorial de Protecció de l'Horta

LA MANCOMUNITAT DEMANA A LA GENERALITAT
LA REDACCIÓ D'UN PLA ESTRATÈGIC METROPOLITÀ
FLORIDA FA 30 ANYS AL SERVEI DE LA FORMACIÓ
LES ALQUERIES DE L'HORTA SUD
FESTIVAL INQUIET DE CINEMA EN VALENCIÀ A PICASSENT
LA INDÚSTRIA DEL XOCOLATE A L'HORTA SUD

LA FUNDACIÓ

Xocolate de l'Horta Sud. 4
ADRIÀ BESÓ

Aldaia acull l'entrega dels premis a projectes interassociatius de la Fundació Horta Sud i Caixa Popula. 6
CARLES PUIG

Centre de Recursos per a les Associacions Gestió any 2008 7
JULIO HUERTA

SOCIOCOMUNITARI

L'Horta Sud incorpora tres nous hospitals al seu mapa sanitari. 8
PAULA MARTÍNEZ I BORREDÀ

Florida, una escola de qualitat arrelada al territori. 11
ALFRED DOMÍNGUEZ

Florida fa 30 anys al servei de la formació acadèmica i professional de l'Horta Sud. 14
FÀTIMA KOUDSI

ACTUALITAT COMARCAL

La Mancomunitat de l'Horta Sud demana la redacció d'un pla estratègic metropolità 16
FRANCESC MARTÍNEZ

Posicionament de l'IDECO i la Fundació Horta Sud davant el Pla d'Acció Territorial de Protecció de l'Horta de València 18

GENT D'ACÍ

"Jo sóc cantaor més que cantautor" 24

PATRIMINI DE L'HORTA SUD

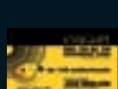
Les alqueries de l'Horta Sud. 26
ADRIÀ BESÓ

ARQUEOLOGIA DE L'HORTA SUD

El tresor visigot d'Alcàsser. 30
ADRIÀ PITARCH

CULTURA

El Festival Inquiet de Cinema en Valencià de Picassent es consolida en la seua quarta edició . 34
FRANCESC MARTÍNEZ

PASSAT I PRESENT

La Séquia de les Fonts de Picassent i Alcàsser. 36

QUADERNS DE L'HORTA, N° 4

Anàlisi de la mobilitat a l'àrea metropolitana de València. El cas de l'Horta Sud. Demanda, oferta i infraestructures.
JOSEP VICENT BOIRA I EVARIST ALMUDÉVER FOLCH

PAPERS DE L'HORTA

Director:
Francesc Martínez

Col·laboren en aquest número:
Adrià Besó, Julio Huerta, Paula Martínez, Adrià Pitarch i Fátima Koudsi.

Assessorament lingüístic: Òscar Pérez Silvestre.
Fotografia: Ricard Martínez, José Luís Carretero, Tomàs Sanchis, Adrià Pitarch, J. Villena, Gabinet de Premsa de Florida Centre de Formació, Museu Comarcal de l'Horta Sud Josep Ferris March i Gabinet de Premsa de l'Ajuntament de Picassent.
Disseny i maquetació: Collage-no coop.v.
Impressió: Gráficas Jovi

Tiratge: 1.000 exemplars.
Imprès en paper 100% reciclat.
Periodicitat: semestral
Dipòsit legal: V-1372-1994.

Entitat editora:
FUNDACIÓN PARA EL DESARROLLO DE L'HORTA SUD.
President: Alfred Domínguez Ibáñez
C/ Caja de Ahorros, 4. 46900 Torrent
Tel. 96 155 32 27
www.fhortasud.org
fundació@fhortasud.org

Aquesta publicació no es responsabilitza de l'opinió dels seus col·laboradors ni s'identifica necessàriament amb els treballs publicats.

Una nova planificació metropolitana

Enguany es compleixen trenta anys de la Constitució que ha consolidat les llibertats i drets fonamentals. La democràcia recuperada en 1978, carregada d'il·lusions autonomistes, ens feu també imaginar una nova ordenació de l'àrea metropolitana de València que superara els desgavells urbanístics del *desarrollismo* franquista. L'extinció en 1986 de la corporació metropolitana Gran València i la

creació el mateix any del Consell Metropolità de l'Horta (CMH), suposava l'inici d'una nova fase de polítiques supramunicipals conjuntes com mai havia viscut la nostra comarca.

D'aquells inicis ja no queda res. En 1995 la Generalitat li llevà al CMH les competències urbanístiques, desmantelació que va rematar en 1999 amb la supressió d'aquest organisme. El CMH desaparegué havent abordat únicament la gestió dels residus sòlids urbans i el cicle integral de l'aigua. L'aprovació en 2001 de la Llei de Creació i Gestió d'Àrees Metropolitanas de la Comunitat Valenciana tampoc ha suposat cap avanç. Aquesta llei únicament ha substituït el CMH per dos organismes nous (EMSHI i EMTRE) que realitzen les mateixes funcions que feia el CMH. Per altra banda, en matèria de transports i vies de comunicació, els projectes s'han planificat i es continuen planificant des de la Generalitat, l'Ajuntament de València i l'Estat, sense escoltar la comarca i en perjudici en moltes ocasions dels pobles de l'Horta. Els resultats els coneguem: desaparició de l'horta, fragmentació del territori per una xarxa atapeïda de carreteres, contaminació de l'Albufera, ubicació en l'Horta de serveis molestos a València (la planta de residus de Fervasa, és un exemple), consolidació d'una xarxa radial de transports i pervivència d'un urbanisme irracional que esquilma el territori. Actualment, trenta anys després d'aquell esperançador 1978, continuem amb una absència total de planificació territorial de l'àrea metropolitana de l'Horta, mentre altres metropolis d'Espanya i Europa disposen de plans estratègics metropolitans mitjançant els quals han aconseguit progressar amb criteris de creixement racional i assolir una posició rellevant dins de la xarxa europea de ciutats.

Des de l'inici de la democràcia, s'han alçat veus a l'Horta Sud demanant una planificació metropolitana. Un exemple el trobem en el document *L'Horta Sud en l'horitzó de l'any 2015*, elaborat per la Fundació Horta Sud. Més recentment, al llarg de 2008 s'han produït dos fets polítics importants que ens obliguen a replantejar-nos de nou quin model de futur volem per a la nostra comarca. Per una banda, l'Ajuntament de València vol revisar el seu PGOU construint més vivendes sobre l'horta, i per altra la Generalitat ha obert una fase de consulta pública sobre el Pla d'Acció Territorial (PAT) de Protecció de l'Horta. En el primer dels casos, la resposta de la comarca l'ha fet la Mancomunitat de l'Horta Sud, la qual critica el revisionisme del PGOU i ha demanat la redacció d'un pla estratègic metropolità per a articular pautes de coordinació entre administracions i estratègies de creixement i de progrés social i econòmic per a l'Horta. En el segon cas, la resposta ha vingut conjuntament de la Fundació Horta Sud i l'Institut d'Estudis Comarcals de l'Horta Sud, els quals han presentat a la Generalitat diverses propostes per a millorar el PAT de l'Horta i garantir la supervivència d'aquest espai agrícola singular, patrimoni històric i cultural de la nostra comarca. Entre altres accions, es proposa l'aprovació en les Corts d'una llei de protecció de l'horta, la creació d'un òrgan supramunicipal gestor del PAT i la moratòria urbanística.

Les propostes de la Mancomunitat, l'Ideco i la Fundació estan recollides en el present número de *Papers de l'Horta*. També publiquem les propostes de racionalització i millora dels transports públics metropolitans i de mobilitat urbana en l'àrea metropolitana de València que ens aporten els professors Josep Vicent Boira i Evarist Almudéver de la Universitat de València.

Des de la Fundació Horta Sud continuem aportant idees que puguen servir al poder polític a elaborar unes directrius de planificació i coordinació metropolitana per als 44 municipis de l'Horta. Com va dir Eugène Chatelain, en política tot error és un crim. No continuem repetint els desencerts. ■

Xocolate de l'Horta Sud

ADRIÀ BESÓ

La indústria xocolatera ha estat molt arrelada a l'Horta Sud des del segle XIX. En la imatge, fàbrica de xocolate de Juan Esteve.

Els anys quaranta i cinquanta constitueixen l'època daurada de la indústria del xocolate, que va entrar en crisi a partir dels anys seixanta, registrant-se un paulatí retrocés del nombre de empreses, que en 1975 eren 20.

Xocolates Ogay.

Família xocolatera de Justo Giner.

Família García Romero. Any 1895.

El xocolate, producte elaborat procedent del cacau, va arribar a Europa a ran del descobriment d'Amèrica per Cristòfor Colón. El seu consum va ser escàs, ja que tant sols estava a l'abast de les classes privilegiades. A partir de la segona meitat del segle XIX començà a popularitzar-se gràcies a l'abaratiment del cacau per causa de la millora dels transports marítims i la mecanització d'algunes fases del procés de producció.

La indústria xocolatera ha estat una activitat molt arrelada històricament a les grans ciutats i als pobles dels voltants. A l'Horta Sud, als darrers anys del segle XIX, hi havia fàbriques a Alaquàs Mislata, Manises, Albal Catarroja, Benetússer i Torrent, tot i que a partir de 1900 va començar a concentrar-se progressivament en tres punts: València, Torrent i la Vila-joiosa. A Torrent les primeres notícies de la fabricació del xocolate les trobem ja al segle XVII. Era un ofici familiar que es realitzava a les mateixes cases on es vivia, on les dependències situades al voltant del corral s'havien adaptat com a obradors. En el cens electoral de 1869 hi consten 42 xocolaters i 23 en 1906. En 1926 hi havia 42

obradors, augmentant el seu nombre fins a 54 en 1939. En tots els casos es tractava de petits fabricants que, com s'ha mencionat, oferien un producte artesanal. Sols en 1937, amb la creació de la cooperativa de treballadors del xocolate, -situada al carrer de Sant Raimon de Penyafort, es va intentar agrupar els fabricants i constituir un marc industrial. Tot i això, després de la guerra civil va continuar la situació anterior, on cada xocolater va retirar les seues pertinences i va continuar treballant pel seu compte. Els anys quaranta i cinquanta constitueixen l'època daurada de la indústria del xocolate, que va entrar en crisi a partir dels anys seixanta, registrant-se un paulatí retrocés del nombre de empreses, que en 1975 eren 20. Sols a partir dels anys seixanta algunes d'elles van tindre una orientació més industrial, com ara Chocotosa, La Cebrà, Marfil, Moher i Sucrao, les quals van anar progressivament tancant per no poder superar la competència de les grans marques productores. A l'Horta Sud actualment queden quatre empreses a Torrent: Productos Andreu, Rafael Andreu, Chocolates Marsilla y Chocolates Algarra; i altra a

Cotxe de xocolates "El Paler".

El xocolater Rafael Andreu el Mosca.

El Museu Comarcal Josep Ferrís March ha muntat una exposició per a recuperar la memòria de la indústria del xocolate de l'Horta Sud.

Quart de Poblet, Natra Cacao, empresa multinacional sorgida de capital valencià que a Espanya es dedica a l'elaboració de matèries primes i derivats del cacau per a les indústries alimentaries.

El procés de preparació passa per diferents fases. La primera és l'obtenció de la pasta de cacau. Amb la torradora es torra l'ametla del cacau, ajudant d'aquesta manera a potenciar totes les qualitats aromàtiques i de sabor de la matèria primera. Tot seguit l'ametla del cacau es descorfa amb la descorfadora i és molta amb un molí de grans moles de pedra per a obtenir la pasta de cacau amb una textura suau.

La següent fase és el premsat, mitjançant el qual se separen els dos components bàsics de la pasta de cacau: la mantega i el licor de cacau. I per últim, per a obtenir el xocolate, es barreja en diferents proporcions mantega i licor, a la qual s'afegeix sucre en pols i diversos aromes, com ara la vainilla. Esta pasta se sotmet a un procés de conxat amb una màquina anomenada conxa, que consisteix en remoure el xocolate amb la finalitat d'obtenir una emulsió perfecta. Una

vegada obtinguda la mescla, s'emmotlla la pasta en calent i es desemmotlla quan es gela dins la càmera frigorífica. El procés finalitza amb l'embolic de la pastilla amb paper de plata i la coberta impresa, de les quals el Museu Comarcal de l'Horta Sud "Josep Ferrís March" conserva una interessant col·lecció de marques.

Per això amb aquesta exposició temporal es preten recuperar la memòria, d'un passat no tan llunyà, de la indústria del xocolate en Torrent i en l'Horta Sud. El discurs expositiu intenta conjugar la vesant històrica del procés de fabricació amb els coneixements sobre el xocolate, un deliciós producte molt consumit per nosaltres, però que poques vegades ens parem a pensar d'on prové o que conté. Tot el material que s'exposa procedeix d'antigues fàbriques de Torrent, els propietaris de les quals han fet donació al museu de diferents peces per a que la memòria i la cultura material d'aquest ofici estiga representada i pugui ser coneguda per totes i tots. Els grups escolars tenen també l'opció d'aprofundir de manera pràctica en els coneixements adquirits en l'exposició amb la realització d'un taller de xocolate. ■

Etiquetes de fabricants de xocolate de la comarca.

Aldaia acull l'entrega dels premis a projectes interassociatius de la Fundació Horta Sud i Caixa Popular

CARLES PUIG

Representants de les associacions de la comarca que han rebut subvencions per a als seus projectes interassociatius.

Més d'un centenar de persones van assistir a l'acte que reconeix el treball dels projectes que promouen la col·laboració entre associacions dins d'una mateixa localitat o en l'àmbit comarcal.

La Casa de la Música d'Aldaia va acollir el 29 de setembre passat l'entrega dels premis als projectes interassociatius que convoca la Fundació Horta Sud i la Caixa Popular dins del Programa de Cooperació amb les Associacions de la Comarca de l'Horta. Més d'un centenar de persones van assistir a l'acte que reconeix el treball dels projectes que promouen la col·laboració entre associacions dins d'una mateixa localitat o en l'àmbit comarcal.

Els cinc projectes premiats han sigut els següents:

- "Escola de Ciutadania" de l'Associació de Dones de la Comarca de l'Horta Sud.
- "La Setmana de les Associacions", presentada pel Grup de Treball d'Associacionisme de Quart de Poblet.

- "Facilitar el permís de conduir a les persones més vulnerables" de l'Associació Teuladí del Barri del Crist.

- "Gran Joc Solidari", presentat per la Federació de Cases de Joventut de la Comunitat Valenciana.

- "Mirada femenina sobre la immigració" de les associacions Espai Violeta de Mislata i Xirivella.

En total, la Fundació i Caixa Popular han entregat 6.000 euros per a donar suport a aquestes iniciatives, les quals superen el tradicional associacionisme autocentrat (fer activitats individuals) mitjançant la realització d'un associacionisme interactiu, és a dir, fer activitats entre associacions.

A l'acte han assistit la regidora de l'ajuntament d'Aldaia, Empar Folgado, el director del Departament de Màrqueting de Caixa Popular, Rosendo

Ortí i el President de la Fundació Horta Sud, Alfred Domínguez. Tots tres coincidiren que un teixit associatiu dinàmic és una condició necessària per al creixement econòmic, polític, educatiu i cultural, i per aprofundir en la democràcia de qualsevol societat". ■

Rosendo Ortí, Empar Folgado i Alfred Domínguez.

Centre de Recursos per a les Associacions

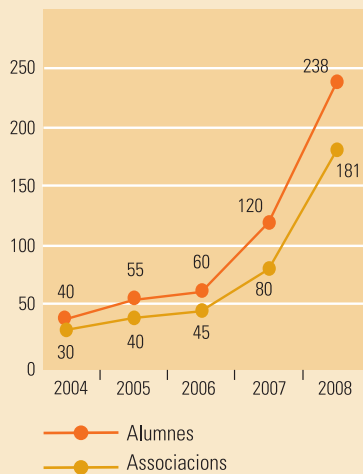
JULIO HUERTA

Gestió any 2008

1. FORMACIÓ PER A LES ASSOCIACIONS

Els cursos per a associacions suposen una formació directa i adequada a les necessitats de les associacions per a l'enfortiment de les seues estructures. Són també un espai de relació entre elles. El Total de cursos realitzats són 15 on han participat 238 alumnes de 181 associacions. Els municipis col·laboradors han sigut Picassent, Silla, Albal, Picanya, Alaquàs, Quart de Poblet, Mislata, Aldaia, Xirivella, Manises, Benetússer, Sedaví i Torrent. El nom dels cursos són els següents: Organització i Gestió de les Associacions, Com millorar la comunicació, Com fer un projecte, Comunicació digital, La Responsabilitat Civil i Penal de les Associacions, Fiscalitat i Com maquetar les nostres revistes.

Comparativa des de l'any 2004

2. REVISTA "PAPERS ASSOCIATIUS"

La revista continua sent un mitjà d'informació, comunicació i difusió de les pròpies associacions. El protagonisme directe és de les pròpies associacions. A més és un mitjà de publicitat de les activitats, cursos i notícies de la comarca i de la pròpia Fundació.

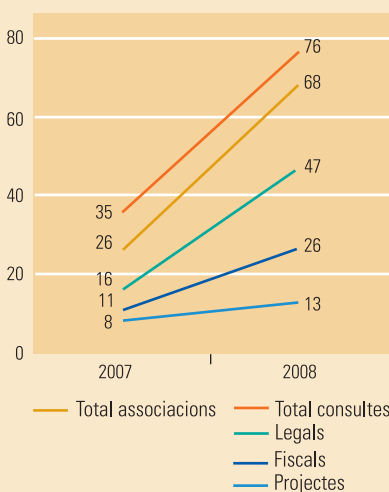
Hem renovat la imatge amb un aspecte més professional. L'any 2008 s'han publicat els números 29, 30, 31, 32, 33 i 34. Han col·laborat 20 associacions. Actualment reben la revista 1.000 associacions i 600 subscriptors i institucions.

3. PÀGINA WEB

Serveix com a punt d'informació i comunicació a les associacions. És una plataforma de difusió de les activitats del moviment associatiu. Ofereix eines i documentació bàsica al moviment associatiu, models d'estatuts, guies, fitxe... La web ha estat seleccionada com a pàgina recomanada per la Xarxa de Centres d'Informació Juvenil Joves.net. En 2008 tingué més de 10.000 visites i hi ha 265 usuaris subscriptors al butlletí electrònic.

4. ASSESSORIA PER A ASSOCIACIONS

S'ofereix directament al Centre de Recursos. El servei s'ha realitzat mitjançant consulta a través de correu electrònic, telèfon o bé de forma personal amb cita prèvia. Les consultes resoltes han sigut 76 i han estat sol·licitades per 68 associacions. A més a més, la Fundació ha oferit un pla de xoc als ajuntaments per posar al dia les associacions en les qüestions

legals. El pla consta de taller d'organització i gestió de les associacions als municipis, auditories a les associacions i acompanyament i assessorament en qüestions d'administració.

5. AJUDES A PROJECTES INTERASSOCIATIUS I PROJECTES DE SOLIDARITAT INTERNACIONAL

S'han adequat els terminis per a que els projectes siguen subvencionats abans de fer-se. S'ha augmentat la quantia econòmica, passant de 6.000 a 10.000€ en el programa de cooperació amb associacions de la comarca. A més a més, ha augmentat el nombre d'associacions que s'han presentat als programes. En el programa de projectes interassociatius s'ha passat d'11 en l'any 2006 a 21 associacions presentades en 2008, mentre que en el programa de cooperació internacional s'ha passat de 8 a 11 en el mateix període.

6. OBSERVATORI SOBRE L'ASSOCIACIONISME I LA PARTICIPACIÓ A LA COMARCA

El resultat d'aquest estudi permet identificar una situació general de la comarca i serà un punt de partida des del que es puga observar l'evolució de les polítiques participatives i sobre el qual es puguen basar posteriors estudis. El resultat s'ha publicat com a separata a la revista *Papers de l'Horta* del primer semestre de 2008.

7. ALTRES ACCIONS

Hem enviat una carta a totes les associacions informant dels serveis de la Fundació amb un nou fullet del Centre de Recursos. Hem enviat un dossier explicatiu dels cursos i serveis del Centre de Recursos a tots els regidors de participació ciutadana de la Comarca. Hem aconseguit del registre d'associacions un llistat actualitzat de totes les associacions de la comarca amb l'especificació de si s'han adaptat i la data d'inscripció o dissolució de les associacions. De 300 enviaments tornats hem passat a 4 cartes tornats a l'últim enviament.

L'Horta Sud incorpora tres nous hospitals al seu mapa sanitari

PAULA MARTÍNEZ I BORREDA

Centre de Salut de Catarroja.

Tres nous hospitals a la província de València, concretament als municipis de Mislata, Manises i Torrent tenen previst modificar el mapa sanitari aplicat a la comarca valenciana de l'Horta Sud. Es preveu que la gran majoria dels més de 412.000 veïns que formen la comarca canvien l'hàbit d'acudir als hospitals de La Fe, Doctor Peset i l'Hospital General, tots ells a la ciutat de València, per a fer-ho a aquests tres nous centres hospitalaris més pròxims a sa casa.

La sanitat és un dret constitucional la què tots els espanyols tenim dret, i per això la demora en l'accés a l'atenció sanitària de caràcter no urgent és una de les principals fonts d'insatisfacció ciutadana i la que més contribueix al deteriorament de la imatge dels serveis de salut. L'existència de llistes d'espera és un problema comú a tots els sistemes de salut i la seua resolució és una de les principals preocupacions dels gestors sanitaris. La comarca de l'Horta Sud, formada per 20 municipis (Alaquàs, Albal, Alcàsser, Aldaia, Alfafar, Benetússer, Beniparrell, Catarroja, Llocnou de la Corona, Manises, Massanassa, Mislata, Paiporta, Picanya, Picassent, Quart de Poblet, Sedaví, Silla, Torrent i Xirivella), pel que fa a assistència sanitària està patint un canvi decisiu que afecta tant la quantitat com a la qualitat i l'origen de les atencions demanades.

Fins ara, el mapa sanitari de la comarca de l'Horta Sud estava format per una sèrie de Centres de Salut en gran part dels municipis i algunes unitats de suport a l'atenció primària, a més de dos Centres d'Especialitats situats a les localitats d'Aldaia i Torrent. Tals recursos sanitaris resulten escassos per a suplir les demandes de la població de la comarca perquè, segons dades del sindicat UGT, el temps mitjà que dedica un metge a atendre el pacient oscil·la entre els 6 i els 7 minuts, quan el mínim requerit es troba en 10 minuts.

Tal informació deriva en una atenció primària insuficient que acaba en llargues cues d'espera als centres d'urgències dels respectius hospitals a la ciutat de València, ja que allò que pot començar com un simple constipat mal atès en el seu moment, pot convergir en l'ingrés del pacient per un poc més greu, des d'una bronquitis crònica fins a una pneumònia. Tot això sense tindre en compte l'edat del pacient, perquè tot varia depenent que es tracte d'un bebé, d'un adolescent o d'una persona major.

Per al 2009, almenys dos dels tres nous hospitals de l'Horta Sud obriran les portes per a, almenys, estalviar el viatge a València a gran part dels veïns tant de la comarca com de contornada. Tal com va explicar Miguel Usó Vilanova, secretari de Salut i Serveis Sociosanitaris de la FSP-UGT-PV, a les localitats és necessari tindre bons mecanismes d'atenció primària, així com també bones urgències per a atendre com més prompte millor un malalt en cas d'emergència, sense haver d'esperar més de 10 minuts que arribe l'ambulància. No obstant això, quant als hospitals, cal assegurar-se que són rendibles socialment, és a dir que, que a més de posseir les infraestructures adequades i els serveis demanats, el nombre de llits d'agut, per a pacients

Relació d'hospitals de València i els municipis de l'Horta Sud

La Fe (Departament 07)	Hospital General (Departament 09)	Hospital Dr. Peset (Departament 10)
Manises, Mislata, Quart de Poblet i Torrent	Alaquàs, Aldaia, Paiporta, Picanya, Picassent, Torrent i Xirivella	Albal, Alcàsser, Alfafar, Benetússer, Beniparrell, Catarroja, Llocnou de la Corona, Massanassa, Sedaví i Silla

Mapa Sanitari de la comarca de l'Horta Sud

Serveis sanitaris a l'Horta Sud

	Població aprox.	Atenció primària	Consultori auxiliar	Unitats de suport a primària				
				CS	UCA	UOP	UPF	UPCM
Alaquàs	29.270	x	-	x	-	-	x	-
Albal	14.500	x	-	-	-	-	-	-
Alcàsser	7.990	x	-	x	-	-	x	-
Aldaia	26.440	x	-	-	-	-	x	-
Alfafar	19.650	x	x	x	-	-	-	-
Benetússer	14.020	x	-	x	-	-	x	-
Beniparrell	1.780	-	x	-	-	-	-	-
Catarroja	22.900	x	-	x	x	x	-	-
Lloc Nou de la Corona	90	-	-	-	-	-	-	-
Manises	28.040	x	-	x	x	x	x	-
Massanassa	7.840	x	-	-	-	-	-	-
Mislata	42.690	x	x	x	-	-	-	-
Paiporta	20.485	x	-	x	-	x	x	-
Picanya	9.610	x	-	-	-	-	-	-
Picassent	16.940	x	-	x	-	-	x	-
Quart de Poblet	25.635	x	-	x	-	-	x	-
Sedaví	8.780	x	-	-	-	-	-	-
Silla	16.360	x	-	x	-	-	x	-
Torrent	75.130	x	x	x	x	-	x	x
Xirivella	28.515	x	-	x	-	-	x	-

CS: Unitat de Rehabilitació
 UCA: Unitat de Conductes Addictives
 UOP: Unitat d'Odontologia Preventiva
 UPF: Unitat de Planificació Familiar
 UPCM: Unitat de Prevenció de Càncer de Mama

esporàdics, no és inferior a 200. En cas contrari, com va explicitar Usó, «l'hospital es convertiria en un regal polític als habitants de la comarca». El primer dels hospitals de la comarca de l'Horta Sud serà l'Hospital Militar de Mislata, que el Ministeri de Defensa va cedir a finals de juny d'enguany a la Conselleria de Sanitat a través d'una concessió de 75 anys. L'Hospital Militar mantindrà una clínica militar integrada en les instal·lacions i a més continuarà amb el personal que fins ara treballava al centre. El responsable de la gestió, equipament i manteniment de la totalitat de les instal·lacions serà l'Agència Valenciana de Salut, que podrà gestionar-lo de diferents maneres però sempre mantenint la utilitat sanitària i el

caràcter públic de les instal·lacions. Però tot açò no serà fins a partir del 2009, quan la Generalitat començarà a fer-se càrrec de la despesa que comporta el centre sanitari, ja que el 2008 continua estant sota el pressupost del Ministeri de Defensa. A hores d'ara, l'Hospital Militar disposa de consultes externes d'al·lèrgologia, cardiologia, cirurgia, dermatologia, endocrinologia, ginecologia, hematologia, pediatria, neurologia, entre altres. D'altra banda, en l'àrea d'urgències es manté un dispositiu assistencial amb presència de facultatiu les 24 hores del dia durant tots els dies de l'any per a prestar assistència urgent inicial, i també es manté una unitat SAMU per a l'assistència urgent i l'evacuació d'aquells pacients que requereixen

un nivell assistencial més complex. Altres dels serveis que ofereix l'Hospital Militar és la Cirurgia-Traumatologia, la qual servirà de suport a altres hospitals, de manera que s'agilitarà l'espera quirúrgica. El ritme de progressió dels costos de la sanitat està creixent més ràpidament que el Producte Interior Brut (PIB), i això, unit a l'absència de perspectives de noves fonts de finançament, s'ha convertit en una gran preocupació política i social, de manera que les dificultats més notables, en el cas de l'Hospital Militar de Mislata, són incloure els seus més de 300 treballadors ja operatius dins de la sanitat pública, ja que representa una gran inversió per a la Generalitat. Per un altre costat es troba el futur

Obres de construcció de l'Hospital de Manises.

Hospital Comarcal de Manises, les obres del qual van començar a finals del mes de juliol del 2007 i es preveu que òbriga les portes al públic entre els mesos de març i maig de l'any que ve. El nou hospital crearà més de 1.000 llocs de treball i atindrà més de 144.500 persones procedents de les localitats de Manises, Quart de Poblet, Aldaia, Alboraiç, Bunyol, Xest, Xiva, Godella, Loriguilla, Macastre, Ribarroja, Torís i Iàtova. L'Hospital de Manises estarà interrelacionat amb altres centres com l'Hospital General de València per a la realització de tècniques i serveis especialitzats i amb l'Hospital Militar de Mislata per a completar la seua capacitat d'hospitalització.

El nou hospital comptarà amb una dotació de 220 habitacions individuals, 10 quiròfans, sis boxs de dilatació i part, dos paritoris, 16 llocs de reanimació postquirúrgica, 53 locals de consultes externes, 24 llocs en l'hospital de dia, entre altres. Tot això en una superfície construïda de més de 48.000 m² que inclou quasi 400 places d'aparcament subterrani.

El nou hospital es troba a la població de Manises a la vora de la parada de metro de Salt de l'Aigua en les línies 5 i 3 de Metrovalència i futur enllaç amb la línia de metro lleuger T8. L'Hospital està perfectament comunicat tant per carretera com per transport públic amb València i amb l'aeroport de Manises. Així mateix, compta amb unes bones comunicacions per carretera amb les principals poblacions de la zona i carreteres d'accés i eixida a València.

Finalment, es troba l'Hospital de Torrent. A la capital de la comarca es té previst la construcció de l'últim dels

tres hospitals pensats per a l'Horta Sud, que donarà servei a unes 130.000 persones provinents de les localitats de Torrent, Torís, Montroi, Montserrat, Millars i Dosaigües.

L'Hospital de Torrent pretén tindre una superfície de 18.000 m², sobre els quals s'alçaran tres plantes i s'adequaran 350 places d'aparcament. A més, el centre hospitalari disposarà de 180 llits, 8 quiròfans i una zona d'urgències amb 40 boxs. Així mateix, l'hospital oferirà servei 24 hores, hospital de dia, consultes externes, rehabilitació o banc de sang, entre altres, per a completar els dos centres de salut de què ja disposa el municipi de Torrent. ■

El nou hospital es troba a la població de Manises a la vora de la parada de metro de Salt de l'Aigua en les línies 5 i 3 de Metrovalència i futur enllaç amb la línia de metro lleuger T8.

Infografia de l'Hospital Comarcal de Manises.

DIVERGÈNCIES SOBRE EL FUTUR DEL CENTRE D'ESPECIALITATS D'ALDAIA

El Centre d'Especialitats d'Aldaia, creat en 1973 com un Centre d'Atenció Primària i d'Especialitats, en l'actualitat atén al voltant de 120.000 persones dels municipis d'Alaquàs, Aldaia i Xirivella. El centre ofereix les especialitats de cirurgia, cardiologia, dermatologia, digestiu, ginecologia, pneumologia, odontologia, oftalmologia, endocrinologia, urologia, otorinolaringologia, rehabilitació, traumatologia, reumatologia i oncologia. La resta d'especialitats que no presta són ateses al Centre d'Especialitats Juan Llorens de València.

En aquest cas, el problema es troba en el temor que en el nou Mapa Sanitari traçat per la Generalitat Valenciana no contemple per al futur el Centre d'Especialitats d'Aldaia i que els serveis que presta queden adscrits al nou Hospital de Manises. És per això que els ajuntaments de les tres localitats afectades (Alaquàs, Aldaia i Xirivella) manifesten el seu total desacord sobre la possible desaparició del centre, així com també del trasllat d'una part o de tots els serveis al futur Hospital Comarcal de Manises.

Per la seua banda, la Conselleria de Sanitat afirma que el centre no desapareixerà ni es traslladarà i que els serveis prestats fins ara es mantindran igualment. ■

Florida, una escola de qualitat arrelada al territori

Florida Centre de Formació es caracteritza per la innovació educativa de qualitat, l'arrelament al territori i l'ús del valencià tant en l'àmbit acadèmic com social.

ALFRED DOMÍNGUEZ

mocràtics Cristians, JARC, Unió de L'auradors) tractaren, sense perdre el referent del territori i el tarannà plural i laic, donar resposta a les necessitats empresarials de la comarca, impulsant des d'una cooperativa de treball associat els estudis de Formació Professional en les branques de fusta, metall i administratiu. Encomanaren a Paco Pons Alfonso que implantara i duguera endavant el projecte educatiu sota el lema «Estudiar és començar a treballar». Este projecte incloïa, a més a més d'allò pròpiament acadèmic, elements dinamitzadors de la vida cultural, social i econòmica de la comarca, sense perdre mai de vista el moviment cooperatiu.

Des del seu inici, el lligam amb el món del treball ha estat palés, com ho demostra el munt de cursos que ha organitzat dirigits a empreses, persones aturades i, com recordava fa un moment, al coneixement i la promoció del teixit cooperatiu.

Malgrat la crisi que travessà a la meitat dels anys 80, FLORIDA s'incorporà en el curs 1985-1986 a la xarxa de centres educatius on es treballava i s'experimentava sobre els models educatius que, uns anys més tard, es concretarien en la LOGSE. He de dir que FLORIDA s'incorporà a estos centres de la Reforma –nom amb què es coneixia el programa– el primer any que el Ministeri d'Educació conjuntament amb la Conselleria d'Educació el varen iniciar. En esta convocatòria sols 13 centres de tot l'Estat van ser escollits, un d'ells FLORIDA, l'únic que no era un centre públic, la qual cosa manifesta quina ha estat l'aposta ferma i de qualitat que FLORIDA ha realitzat per la formació.

Reproduïm pel seu interès el discurs pronunciat pel president de la Fundació Horta Sud, Alfred Domínguez, amb motiu de la concessió del «Premi Quico Moret» a Florida Centre de Formació per part de l'IDECO de l'Horta Sud, el passat 25 d'abril a Silla.

A principis dels anys 70 del segle passat, hi hagué a la nostra comarca un moviment cooperatiu que cristal·litzà, entre altres actuacions, en la creació d'un conjunt d'escoles d'ensenyament bàsic (La Masia, La Comarcal, La Gavina i Les Carolines), totes les quals, amb els matisos corresponents, responien a unes inquietuds molt semblants: arrelament al territori, i en coherència l'ús del valencià, tant en l'àmbit acadèmic com social. Es convertí en un senyal d'identitat tenir un tarannà plural, laic, i ser-ne, en definitiva, una alternativa de qualitat –no sols des de la vessant acadèmica sinó també des de l'assumpció d'uns valors de civilitat– a l'escola privada i pública, la qual, amb molts entrebancs, tractava d'obrir-se camí cap a una nova societat que ja es

divisava i que no tardaria molts anys a arribar.

És evident que tots estos xiquets i xiquetes, en acabar l'Educació General Bàsica havien de continuar els seus estudis, bé foren de Batxillerat o de Formació Professional, en centres públics o privats, tots ells allunyats del model de centre del qual provenien. L'ensenyament postobligatori encara era prou selectiu i girat d'esquena al seu entorn.

La confluència, no gens casual, d'un grup de persones, a les quals els unia el moviment cooperatiu, com Josep Mª Soriano, Paco Pons Alcoi, Vicent Diego, el rector Josep Alba, Joan Ramon Peris, en un altre pla Jaume Sobrevela i Paco Carratalà, entre altres, així com les institucions a les quals pertanyien (COINSER, Moviments De-

El centre Florida està adscrit a la Universitat de València-Estudi General i la Universitat Politècnica de València.

Amb l'entrada en vigor de la LOGSE l'any 1992, FLORIDA incorporà l'Educació Secundària Obligatoria al seu projecte educatiu. Avançada la dècada dels 90, FLORIDA, perseguint una doble finalitat, d'una banda, aconseguir una certa independència econòmica respecte de l'Administració, i d'altra, eixamplar l'oferta formativa, signà un conveni d'adscripció amb la Universitat de València-Estudi General i inicià les classes universitàries el curs 1994-1995. Un acord semblant fou el que signà el curs 1998-1999 amb la Universitat Politècnica de València. Crec que ha estat la primera cooperativa de treball associat que ha impartit nivells d'estudis universitaris a Espanya.

A més a més, com molts de vostès saben, FLORIDA disposa d'un conjunt d'estudis no reglats com l'Escola d'Idiomes, la Universitat dels Majors i "María Moliner"; a estos dos últims em referiré més endavant. Tot i este magnífic currículum, FLORIDA ha aportat a la comarca uns altres beneficis. En parlaré de dos.

D'una banda, l'aposta ferma i contundent que es fa des del projecte FLORIDA per l'enfortiment de la societat civil i, d'altra, l'oferta de servei públic que realitza des d'una nova concepció de l'estat del benestar a la societat del segle XXI.

El segle XXI apunta cap a un model de societat en què hi haja un equilibri eficaç entre un mercat competitiu, un tercer sector o una societat civil forta i un estat democràtic; i, sense cap dubte, sols ho serà si som capaços de dotar-nos –hi insistisc– d'una societat civil forta. Això vol dir que el ciutadà és el senyor, i no l'esclau, el serf, de la democràcia. La història de la societat civil va lligada a la noció de llibertat, i esta ben bé podem entendre-la com el conjunt de possibilitats reals que ens permeten dur la vida que hem triat per nosaltres mateixos.

L'ajuda de FLORIDA a la consecució d'este objectiu justifica de sobra este reconeixement.

Em limitaré tan sols –s'imposa la brevetat– a sintetitzar la definició que Michael Walzer, polític nord-americà defensor del comunisme, fa de societat civil, i en posaré en relleu els aspectes més rellevants. Diu que «es un espai d'associació humana sense coerció, així com el conjunt de la trama de relacions que omplim este espai». Quines relacions podem incloure en este espai? Podríem parlar-ne de tres: la primera, les organitzacions i institucions del món econòmic; la segona, les associacions voluntàries, i la tercera, l'esfera de l'opinió pública, aquella en la qual els ciutadans poden expressar-se lliurement, deliberar i rebre informació.

El coneixement que tots tenim de FLORIDA m'estalvia fer l'extrapolació d'estos trets a l'entitat que esta nit ens concita. No obstant això, no vull desapropiar l'ocasió per a referir-me a dos dels programes més joves que es fan a FLORIDA. El dos pertanyen a l'esfera de l'opinió pública.

El primer, creat per FLORIDA, en el qual a més participen la majoria d'ajuntaments de la comarca així com altres institucions financeres. Em referisc a «La Universitat dels Majors», que amb el lema «El plaer d'aprendre» acull des fa set cursos un nombre de dones i hòmens, aproximadament uns 500, moguts i convençuts pel fet que, en una societat del coneixement, no es poden quedar al marge de tots

Florida té un fons de solidaritat per a ONG que ajuden a països pobres.

Florida acull l'Escola dels Majors de l'Horta Sud.

els avantatges que el saber comporta, i han apostat amb fermesa per procurar-se'l. S'esforcen per assolir capacitats que els apoderen d'eines, de criteris, des dels quals poder interpretar el món i defensar-se, així com de les temptacions instrumentalitzadores, partiditzadores, en les quals amb tanta facilitat veiem que cauen institucions polítiques, religioses, de mitjans de comunicació, econòmiques, familiars, etc. Crec, i m'agradaria pensar que tots coincideixi amb mi, que això és apostar, des de la justícia, per una societat civil ferma.

El segon, el programa «María Moliner». Enguany és el primer curs. És un programa que, promogut pel Grup de Dones de l'Horta Sud, ha estat acollit des del seu inici per FLORIDA. Hi ha matriculades 30 dones, les quals, des d'una perspectiva de gènere, han obert un espai d'estudi i debat al voltant d'un conjunt de temes (literaris, econòmics, socials, polítics, etc.), l'objectiu últim del qual és eixamplar la llibertat, les possibilitats d'opcions. Tanque este punt limitant-me a enumerar algunes de les virtuts que, des del conjunt de l'oferta que fa FLORIDA, enforteixen la societat civil: és una escola de civilitat, ajuda a la transformació de l'economia, revitalitza la cultura social, ajuda a entendre la nova

societat multicultural, promou nous moviments socials, ajuda a crear criteris dins l'esfera de l'opinió pública. En resum, té com a referent aquella que podríem considerar la primera virtut de tota societat: ser justa. Esta tasca, com podeu entendre, no podem deixar-la solament en mans de l'estat.

La segona aportació té molt a veure amb l'eslògan que FLORIDA ha triat en la commemoració del 30 aniversari: «30 anys de futur», perquè, al meu parer, pot constituir una crida respecte de com hem de construir en el segle XXI l'estat del benestar.

En el segle passat, des de la fi de la Segona Guerra Mundial fins als anys 70, es va entendre l'estat del benestar com l'instrument més idoni per a combatre la necessitat, la malaltia, la ignorància, la misèria i la desocupació. No obstant això, a hores d'ara hem d'anar cap a un model de benestar positiu, o d'estat de justícia, capaç de generar "béns públics" que siguin de qualitat. Però, no ho oblidem: l'estat no és, ni molt menys, l'únic agent responsable d'esta tasca.

Així, cadascú dels factors negatius que he enumerat haurà de ser substituït per un altre de signe positiu: en lloc de necessitat, l'autonomia o la llibertat personal; en lloc d'evitar la malaltia, practicar la salut activa; en

lloc de la ignorància, l'educació com a element permanent de la vida; en lloc de la misèria, la prosperitat, i en comptes de la desocupació, la prosperitat. FLORIDA, al meu parer, és necessària per tal d'avançar en esta línia, al mateix temps que la consecució d'estos objectius són un repte de futur que, fins i tot, superaran eixos 30 anys de l'eslògan.

Este ha estat el motiu pel qual tinc l'atreviment de fer una proposta. Al llarg de molts anys, o segles, la humanitat ha lluitat de manera forta i vehement per aconseguir la independència respecte de tants i tants lligams que ens impediien actuar com a subjectes autònoms; no hi ha poble on no es festege haver-la aconseguida. En el segle XXI, en un món globalitzat, haurem de pensar de festejar la interdependència, si és que volem que les coses ens vagin bé. Raó per la qual propose a FLORIDA, atenent-me a la seua trajectòria i perspectiva de futur, que promoga una mena d'Observatori, Agència, Seminari Permanent, en el marc de la comarca, en el qual hauria de tindre presència la societat civil, tal com he tractat de definir-la, i els ajuntaments, i que tinguera com idea a referent, des de la gestió de la interdependència, la promoció del desenvolupament humà, que com tots sabem no es limita només a l'augment del PIB. Senyora directora general, tinga el convenciment que si acceptara este repte no li han de faltar ments i voluntats disposades a treballar. Des d'ací, si li és d'utilitat, pot comptar amb mi i, com no, amb la institució en nom de la qual he intervingut esta nit. ■

Alumnes en una aula.

Florida fa 30 anys al servei de la formació acadèmica i professional de l'Horta Sud

FATIMA KOUDSI

Dalt, el centre Florida en 1988. A la dreta dalt, celebració d'una jornada sobre desenvolupament professional. Baix, els presidents de Florida dels últims 30 anys.

El centre, vinculat des dels seus orígens al cooperativisme valencià, és hui en dia una referència dins l'àmbit educatiu de la Comunitat.

Tardor de 1973: naix l'Escola de l'Horta, una iniciativa formativa de caràcter agrícola que hui coneixem com Florida Centre de Formació. Els seus promotors eren un grup pertanyent a la JARC (Joventut Agrícola i Rural Catòlica). Davant l'escassa docència que hi havia entorn aquest sector van decidir posar en marxa una escola amb l'objectiu de formar els sectors més desfavorits.

La iniciativa va anar ampliant-se amb el pas dels anys fins que la tardor de 1977 va començar, dotada d'un caràcter més acadèmic, la primera promoció d'alumnes amb què va comptar aquesta escola ubicada en aquell moment en uns terrenys del municipi d'Albal pertanyents a la parròquia del barri de la Florida. Les matèries impartides giraven majoritàriament al voltant de la formació professional, sobretot en el camp de l'agricultura i la indústria.

Trenta anys han transcorregut des d'aquella data i l'escola va anar creixent fins a convertir-se en el que hui representa Florida: un centre de formació superior, tècnica i de negocis, on s'imparteixen programes de postgrau, estudis universitaris, cicles formatius, ensenyança secundària, formació contínua i ocupacional i idiomes.

OFERTA FORMATIVA DIFERENCIAL

Florida, amb més de 5.000 alumnes cada any, ofereix tres titulacions adscrites a la Universitat de València: Llicenciatura en Administració i Direcció d'Empreses, Diplomatura en Ciències Empresarials i Diplomatura en Turisme. Així mateix, en el centre també s'imparteixen diversos estudis d'Enginyeria Tècnica Industrial en les modalitats de Mecànica i Electrònica adscrites a la Universitat Politècnica

de València. A més, s'imparteixen els cursos de l'Ensenyament Secundari Obligatori, el Batxillerat i diversos cicles formatius.

A més, Florida posa a disposició de l'alumnat una àmplia oferta de serveis complementaris com ara el Departament d'Orientació i Inserció Professional, l'objectiu del qual és facilitar-li l'accés al món laboral; el de Relacions Internacionals, que els posa a l'abast la possibilitat d'estudiar o fer pràctiques en altres països, o l'Àrea d'Emprenedors.

Florida es qualifica a si mateixa com una "Universitat diferent". L'alumnat, a més de gaudir d'un campus de més de 27.000 metres quadrats i rebre la formació acadèmica, com que estudia en aquest centre adquireix, a més, habilitats i coneixements no sols professionals i empresarials sinó també socials i personals.

Florida posa a disposició de l'alumnat una àmplia oferta de serveis complementaris com ara el Departament d'Orientació i Inserció Professional.

Florida és una cooperativa de treball associat en què tant els docents com el personal d'administració i serveis són socis del centre. Això comporta una implicació, una motivació, un esperit de superació i d'esforç dels quals resulta beneficiat el seu alumnat.

Este centre educatiu entén la formació com a vehicle de transformació social, d'emancipació, de millora i de competitivitat. Per això, Florida aposta fermament per la diversitat i a valor i interpreta el treball cooperatiu com a base de creació del coneixement. Com a valors fonamentals defén a més la tolerància, el diàleg, la solidaritat, el compromís i la superació de prejudicis i discriminacions, així com una actitud oberta al canvi i a l'actualització professional permanent que permet millorar de forma constant per mitjà de la investigació i l'actualització contínua de coneixements i recursos.

30 ANIVERSARI

Més de 300 persones vinculades al món de la política, l'empresa, l'economia i la societat valenciana van estar presents en els actes de celebració del 30é aniversari de Florida. El centre va retre homenatge a tots els presidents que al llarg del temps han passat per l'entitat, així com als seus fundadors, entre els qual trobem Francisco Pons Alcoi, expresident de l'Associació Valenciana d'Empresaris, o Josep Maria Soriano, actual director general de Caixa Popular, qui en la seua intervenció va indicar que els seus fundadors mai no van pensar que Florida arribaria a convertir-se en el centre de formació que és hui en dia. ■

Grup d'alumnes en el campus.

NAIXEMENT D'UNA GRAN ESCOLA

Octubre de 1968. En vista de l'èxit previ d'una cooperativa de vivendes a Beniparrell i la demanda creixent d'un grup de famílies, un grup de persones que havien militat en la JARC (Joventut Agrícola i Rural Catòlica) comença a madurar una idea que es va materialitzar en la posada en marxa d'una cooperativa de vivendes populars. D'este grup de treball va sorgir l'obligatorietat de destinar una partida d'un 1% dels seus beneficis a un fons d'ajudes socials.

Octubre de 1973. La procedència agrícola de quasi tots els membres d'aquest grup de treball, sumada a la deficient formació del sector, va desencadenar el compromís de promoure iniciatives educatives en els sectors més desfavorits. En estes circumstàncies va nàixer per al curs 1973-1974 l'Escola de l'Horta, que impartia formació agrícola.

Anys 1976-1977. Es posa en funcionament el projecte educatiu de Florida. Amb la col·laboració del rector de Massanassa es va firmar un acord amb l'Arquebisbat pel qual es podien aprofitar uns terrenys d'una parròquia al barri de la Florida, a Albal, per a ubicar una escola formativa de major capacitat. Després, ja constituït el Patronat del futur centre formatiu, es va començar a funcionar en la segona planta d'un edifici destinat inicialment a Consum a Beniparrell. El primer curs va començar a fer camí la tardor de 1977.

Anys 1980. Es van comprar uns terrenys a Catarroja i es va construir el primer edifici del campus. Florida va anar creixent fins a convertir-se en el que és hui, un dels centres formatius més complets i de major prestigi de tota la Comunitat Valenciana. ■

La Mancomunitat de l'Horta Sud demana la redacció d'un pla estratègic metropolità

FRANCESC MARTÍNEZ

Imatge actual de l'horta d'Aldaia.

La Mancomunitat de l'Horta Sud ha demanat a l'Ajuntament de València, la Generalitat i el Govern central que elaboren directrius de planificació i coordinació metropolitana per als 44 municipis de l'Horta. L'organisme proposa la redacció d'un pla estratègic metropolità, document que hauria d'assentar les bases d'un Pla d'Acció Territorial de l'Àrea Metropolitana de València.

La revisió del PGOU de València -on hi ha la previsió d'urbanitzar 405,2 hec-

tàrees d'horta per a construir més de 24.700 vivendes noves- ha provocat la reacció de diverses entitats valencianes que reclamen un urbanisme més racional i equilibrat. La Mancomunitat de l'Horta Sud ha alçat la veu i ha plantejat diverses propostes per a unir criteris i recursos entre les diverses administracions de la comarca.

El passat 28 de maig, la presidenta de la Mancomunitat, Empar Navarro, presentà un document a l'Ajuntament de València, la Generalitat i el Govern,

L'organisme proposa la redacció d'un pla estratègic metropolità, document que hauria d'assentar les bases d'un Pla d'Acció Territorial de l'Àrea Metropolitana de València.

en el que demana una reflexió sobre la necessitat de fer una planificació territorial metropolitana i no individualista com pretén València. La Mancomunitat demanà a aquestes tres institucions que introduïsquen directrius de coordinació metropolitana, de planificació conjunta entre els 44 municipis de l'Horta, amb l'objectiu que el creixement de la capital no perjudique als pobles del seu voltant.

La Mancomunitat considera que la revisió PGOU de València pot perjudicar i hipotecar el desenvolupament futur de l'Horta Sud en quatre aspectes importants:

- L'ampliació del Port de València.
- La construcció de noves infraestructures de comunicació i transport.
- Canvis en els usos del sòl residencial i industrial.
- La protecció de l'horta.

Pel que fa a l'ampliació del Port, això suposa per a l'Horta Sud una major càrrega de trànsit rodat i més neces-

L'espai agrari conviu amb una atapeïda xarxa de vies de comunicació.

La conclusió de la Mancomunitat és que cal disposar d'una planificació territorial i estratègica que establisca pautes de creixement i progrés social en l'àrea metropolitana.

siat de sòl per a zones logístiques. Quan a les vies de comunicació i l'horta, el PGOU de València contempla la urbanització de 4.052.085 m² per a la construcció de més de 24.700 habitatges. Això implica la necessitat de més anells viaris de carreteres i més congestió urbana, ja que de complir-se les previsions del PGOU, els barris de la capital s'aproparien (o s'unirien en alguns casos) als nuclis urbans de municipis com Benetússer, Sedaví, Alfafar, Picanya o Paiporta, que hui encara estan separats de València per zones d'horta. Davant d'això, la Mancomunitat demana una major coordinació entre l'Estat i la Generalitat per a conjugar els plans de carreteres les dos administracions amb la finalitat que las futures vies de comunicació perjudiquen el menys possible la comarca.

Mapa de les principals vies de comunicació de l'Horta Sud.

USOS DEL SÒL

Pel que fa als usos del sòl, la Mancomunitat defensa que s'articulen fórmules de coordinació supramunicipal per definir amb amplitud de mires i visió de futur quins haurien de ser els usos més racionals del sòl residencial, industrial, serveis i agrícola en tota l'àrea metropolitana, introduint també plans de protecció de l'horta. En aquest sentit, la Mancomunitat coincideix amb el Consell Valencià de Cultura, la Fundació Horta Sud i l'Ideco de l'Horta Sud sobre la necesidad d'articular mesures proteccionistes per a garantir la sostenibilitat de l'horta de València i la seua comarca.

L'objectiu de la Mancomunitat no és anar contra el PGOU de Valencia, sinó plantejar una coordinació territorial metropolitana, la qual ara és més urgent que mai, ja que el creixement urbanístic desmesurat dels últims anys ha provocat una regressió alarmant de l'horta i ha creat bastants disfuncions territorials en la comarca.

La conclusió de la Mancomunitat és que cal disposar d'una planificació territorial i estratègica que establisca pautes de creixement i progrés social en l'àrea metropolitana. Aquesta planificació, segons la Mancomunitat, hauria de reflectir-se (en primer lloc) en un Pla Estratègic Metropolità de València, el qual definiria les directrius del corresponent i preceptiu Pla d'Acció Territorial de l'Àrea Metropolitana de València. Entre les línies estratègiques metropolitanas que caldria definir en el futur destaquen les següents:

- Implantar una nova forma de fer negoci mitjançant la implementació de

la planificació i infraestructures adequades i la cooperació empresarial pública-privada.

- Consolidar València i l'Horta com a metropoli europea empenedor amb influència sobre la regió geogràfica del sud-est d'Europa.

- Fomentar la integració socioeconòmica del àrea metropolitana de València en l'economia internacional, amb el propòsit d'assegurar el seu creixement en termes de progrés econòmic i social i de millores de qualitat de vida.

- Assolir una posició rellevant dins de la xarxa europea de ciutats, projectant la seua identitat i particularitats.

Aquest Pla d'Acció Territorial hauria d'abordar temes decisius com el creixement de la població i la demanda de vivenda, els instruments d'ordenació urbanística d'usos del sòl, la racionalització de les infraestructures de transport i la seua interconnexió amb el port i aeroport, la protecció de l'horta, l'obertura dels ursos industrials actuals a nous sectors quinaris, la mobilitat per l'àrea metropolitana i la consolidació d'una xarxa eficaç de transport públic, entre altres. ■

Terme de Catarroja, lloc de confluència de l'horta i l'arrossar.

Posicionament de l'IDECO i la Fundació Horta Sud davant el Pla d'Acció Territorial de Protecció de l'Horta de València

La Fundació i l'IDECO aposten per garantir la continuïtat agrícola dins d'un marc de convivència sostenible amb les altres activitats econòmiques.

El passat mes de maig, la Generalitat Valenciana va presentar a les institucions i organismes representatius de la comarca la versió preliminar per a la participació pública del Pla d'Acció Territorial (PAT) de Protecció de l'Horta de València. La Fundació Horta Sud i l'Institut d'Estudis Comarcals (IDECO) de l'Horta Sud van ser convidats per la Conselleria de Medi Ambient per a aportar propostes de millora al PAT. Per això, el passat 16 d'octubre de 2008, l'IDECO i la Fundació van presentar davant la Direcció General del Paisatge de l'esmentada conselleria un document de posicionament sobre el PAT que reproduïm en *Papers de l'Horta*.

QUÈ PROPOSA EL PAT DE L'HORTA?

L'àmbit geogràfic del PAT abraça 45 termes municipals de l'Horta regats

per les séquies del Túria integrades en el Tribunal de les Aigües de València i la Reial Séquia de Moncada. El PAT destaca els valors històrics, paisagístics i culturals de l'horta, alhora que planteja cinc estratègies de protecció amb objectius complementaris. Les estratègies són les següents:

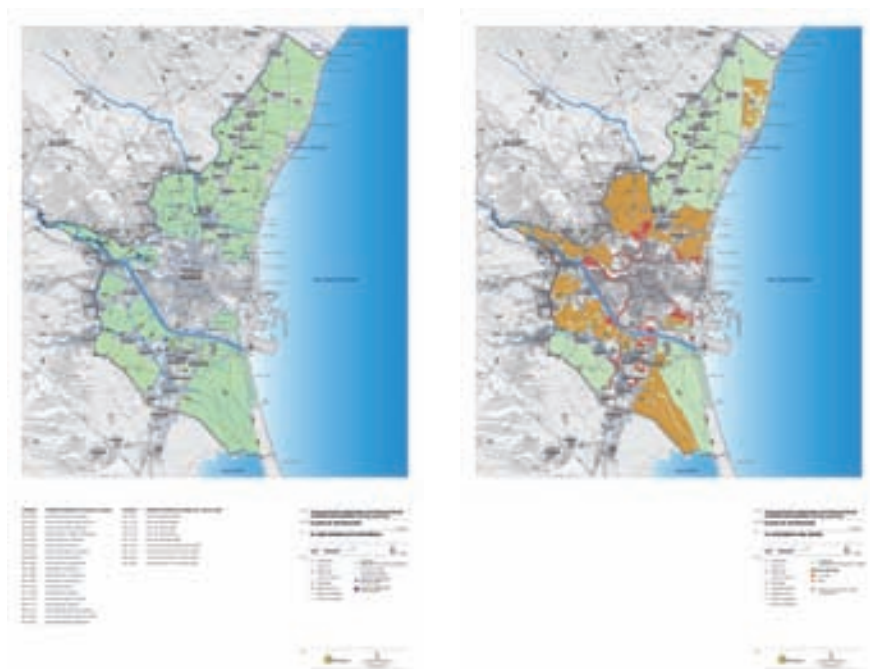
1. Fer de l'horta una infraestructura verda que connecte els municipis, espais rurals i espais naturals de l'Horta.
2. Garantir la continuïtat agrícola.
3. Integració i millora de la relació física i visual de l'horta amb les vies de comunicació i nuclis urbans.
4. Posar valor als recursos culturals i visuals de l'horta.
5. Potenciar l'horta com a ús públic-recreatiu.

Per a aconseguir aquestes finalitats, el PAT proposa diverses fórmules per a garantir la gestió i finançament

d'aquestes estratègies. Això no obstant, el PAT té una falta de concreció sobre quina figura de protecció legal necessita l'horta i no explica quina ha de ser la implicació de l'administració autonòmica en les polítiques protectionistes que pretén desenvolupar. El PAT de l'Horta es pot consultar en la pàgina web www.cma.gva/pathuerta de la Conselleria de Medi Ambient, Aigua, Urbanisme i Habitatge.

PROPOSTES DE L'IDECO I LA FUNDACIÓ HORTA SUD PER A MILLORAR EL PAT DE PROTECCIÓ DE L'HORTA DE VALÈNCIA

Davant la presentació del Pla d'Acció Territorial (PAT) de l'Horta, l'Institut d'Estudis Comarcals (IDECO) de l'Horta Sud i la Fundació per al Desenvolupament de l'Horta Sud hem decidit prendre part en el procés de participació ciutadana sobre l'esmen-

El primer mapa mostra la xarxa hidràulica històrica de la comarca, mentre que el segon detalla (color marró) les zones on hi ha una major eficiència de reg.

tat PAT presentat per la Conselleria de Medi Ambient, Aigua, Urbanisme i Habitatge.

L'IDECO i la Fundació Horta Sud són dues entitats amb els següents objectius:

1. Promoure la realització d'estudis sobre el desenvolupament social i cultural de la comarca de l'Horta Sud, integrada per les següents poblacions: Alaquàs, Albal, Alcàsser, Aldaia, Alfafar, Benetússer, Beniparrell, Catarroja, Llocnou de la Corona, Manises, Massanassa, Mislata, Paiporta, Picanya, Picasent, Quart de Poblet, Sedaví, Silla, Torrent i Xirivella.
2. Protecció del patrimoni cultural natural i arquitectònic de la comarca. Fomentar programes i activitats que permeten un major desenvolupament global, donant suport a persones i entitats mitjançant assessorament i finançament de qualsevol tipus d'ajuda.
3. Organitzar activitats i elaborar projectes d'actuació orientats a la vertebració social i cultural del seu àmbit d'actuació.

En aquesta línia de treball, i en relació a la protecció de l'horta, cal destacar

dues iniciatives interessants promogudes per amb dues entitats:

1. El llibre *L'Horta Sud en l'horitzó de l'any 2015*, editat per la Fundació Horta Sud. Es tracta d'una anàlisi prospectiva de la comarca que havia de servir de base per a l'elaboració del Pla Estratègic Comarcal per part de la Generalitat Valenciana i els ajuntaments de l'Horta Sud. Tot i això, la Conselleria de Presidència, que inicialment va manifestar interès i va reconèixer la necessitat d'aquest pla, no arribà a realitzar cap iniciativa en aquesta direcció. L'esmentat estudi, editat en 1998, planteja la necessitat d'una protecció especial de l'horta per part de la Generalitat per a preservar aquest paisatge històric.
2. La col·lecció d'estudis de la comarca «Monografies de l'Horta Sud», promoguda per l'IDECO, així com la revista *Annals*. Són iniciatives que han donat lloc a l'edició d'estudis referents a la comarca, entre els quals figuren alguns relacionats amb el patrimoni de l'horta, com per exemple el llibre recentment editat *L'aigua a l'Horta Sud*.

El PAT té una falta de concreció sobre quina figura de protecció legal necessita l'horta i no explica quina ha de ser la implicació de l'administració autonòmica en les polítiques proteccionistes que pretén desenvolupar.

Xarxa del regadiu de l'Horta.

Partida de Santa Anna d'Albal.

L'urbanisme depredador dels últims anys i la construcció sense visió metropolitana de grans infraestructures de comunicació, que parteixen termes i quartegen el territori, han afavorit una regressió ambiental alarmant de l'horta.

Obres de l'AVE. Aquesta infraestructura ferroviària ha partit en dos la comarca.

El mapa mostra els dos espais protegits de la comarca: la ribera del Túrria i l'Albufera.

Motor de Benamà d'Albal.

El PAT de l'Horta és una oportunitat que tenim per a redreçar la degradació d'aquest espai agrícola. En el passat han fracassat diverses iniciatives socials per a protegir l'horta, com per exemple el rebuig de les Corts Valencianes de la Iniciativa Legislativa Popular per a crear una llei de protecció de l'horta. A més, l'urbanisme depredador dels últims anys i la construcció sense visió metropolitana de grans infraestructures de comunicació, que parteixen termes i quartegen el territori, han afavorit una regressió ambiental alarmant de l'horta. Tant la Fundació com l'IDECO hem alertat i hem denunciat en diverses ocasions aquesta situació. Per altra banda, el Consell Valencià de Cultura, les universitats valencianes i també la Mancomunitat Intermunicipal de l'Horta Sud han demanat a la Generalitat mesures efectives per a la protecció de l'horta.

El PAT recull una diagnosi de la problemàtica de l'horta i proposa un pla d'actuacions que són fàcilment assumibles. Això no obstant, veiem una falta de concreció sobre la implicació de les institucions autonòmiques en les polítiques proteccionistes que s'han de desenvolupar. Tampoc no queda clar com es finançaran econò-

micament les mesures que planteja el PAT ni quin organisme ha de gestionar-lo. Volem que el PAT no siga una simple declaració de bones intencions que al final no es concreten en res; demanem que el PAT siga una ferramenta política útil que servisca per a protegir de veritat l'horta.

Mesures de protecció general que proposem:

1. Aprovació en les Corts Valencianes d'una **Llei de protecció de l'Horta** que contemple la salvaguarda d'aquells espais agrícoles de l'horta que encara resten intactes en la nostra comarca.
2. Creació d'un **òrgan supramunicipal** (amb participació d'ajuntaments, associacions agràries,

Una imatge del passat. En la dècada de 1950 el carro encara era el principal mitjà de transport de la comarca.

No volem una visió de l'horta com a parc temàtic, cal que es mantinga l'activitat econòmica agrària; per tant, s'han d'articular mesures fiscals, econòmiques i comercials per a fer rendible l'horta.

Generalitat, Mancomunitat de l'Horta Sud i l'Horta Nord, així com entitats representatives comarcals de l'àmbit econòmic, cultural i associatiu que treballen per la defensa de l'horta. Ha de ser un organisme amb autoritat rectora i capacitat d'actuar i sancionar. Cal veure la possibilitat d'importar a l'Horta altres models de protecció d'espais agrícoles, com per exemple el Parc Agrari del Baix Llobregat de Barcelona, per tal de veure si són aplicables les seues polítiques al nostre territori.

3. Desenvolupar una **política agrària** des de la Generalitat, en col·laboració amb l'Estat i la Unió Europea, per tal d'articular mesures de suport al llaurador de l'Horta.

L'AVE ha destrossat bona part de l'horta.

El llaurador és el guardià del paisatge i el jardiner de l'horta, per tant cal tindre'l en compte en qualsevol decisió. A més, la població d'agricultors està envellint, per la qual cosa cal assegurar el vincle i relleu generacional. No volem una visió de l'horta com a parc temàtic, cal que es mantinga l'activitat econòmica agrària; per tant, s'han d'articular mesures fiscals, econòmiques i comercials per a fer rendible l'horta. Per això proposem un **pla integral d'actuació en l'agricultura** que assegure les rendes de l'activitat agrària i faça realitat les mesures del Pla Estratègic per a l'Agricultura que el PAT preveu. Per això proposem:

- a. Reforçament de l'Escola de Capatassos Agrícoles de Catarroja mitjançant la introducció o ampliació de tècniques tradicionals i biològiques que asseguren el relleu generacional.
- b. Impulsar una marca de qualitat per a posar en valor els productes de l'horta arrelats a una tradició.
- c. Reconversió ecològica de les explotacions.

Mapa dels hàbitats i sistemes agrícoles de l'Horta.

Assut del Túria.

Tot i que el PAT se centra únicament en l'horta de les sèquies del Tribunal de les Aigües de València, proposem que es valore la possibilitat real d'incloure l'espai hidràulic de la Séquia Real del Xúquer a l'Horta Sud en el PAT.

L'urbanisme depredador assetja cada vegada més l'horta.

- d. Impuls d'un mercat interior amb poca intermediació (Mercavalència, cooperatives, crear punts locals de distribució de verdura locals...).
4. Aprovar una **moratòria urbanística** per a noves actuacions a la comarca, especialment grans PAI i grans infraestructures de comunicació. Demanem una major coordinació de la Generalitat amb l'Estat i ajuntaments en aquestes matèries per tal que les futures actuacions no perjudiquen l'horta. Entenem el sòl d'horta com un recurs escàs, necessari i no renovable. Per tant, cal ser extremadament exigent amb les noves actuacions urbanístiques dels municipis (urbanes, industrial, serveis...) i de les altres administracions. Per això, proposem altres alternatives més sostenibles:
- Reciclar sòl urbà i no destruir irreversiblement sòl d'horta històrica. Protegir en els PGOU les hortes històriques dels pobles i que la Generalitat done suport als municipis que ho facen.
  - Avaluar seriosament les necessitats de vivenda de cada municipi amb una visió metropolitana de l'oferta.
  - Prioritzar el bé públic i l'interés general en els PAI o revisions del PGOU enfront d'actuacions privades especulatives. No poden ser sols les empreses de construcció les que decidisquen com ha de ser el nostre poble en el futur en funció dels seus objectius.
  - Estudiar detalladament què passa quan acaba la ciutat i comença l'horta (fer cinturons verds de separació poble-horta) per a millorar la protecció d'aquest espai agrari.
5. Aprovar, des de la Generalitat, **unes normes de coordinació metropolitana** dels 44 municipis de l'Horta (incloent València) per a articular una planificació territorial i d'usos del sòl (residencial, agrícola, industrial i de serveis) amb una visió metropolitana que desterre el localisme individualista imperant dels municipis. L'objectiu d'aquestes normes de coordinació és doble: evitar la segmentació i la fragmentació del territori (especialment per infraestructures de comunicació) i mantindre els espais intersticials entre els pobles.
6. Veiem amb preocupació que una part extensa de la comarca regada per la Séquia Reial del Xúquer no estiga en el PAT. Tot i que el PAT se centra únicament en l'horta de les sèquies del Tribunal de les Aigües de València, **proposem que es valore la possibilitat real d'incloure l'espai hidràulic de la Séquia Real del Xúquer a l'Horta Sud en el PAT.** No oblidem que aquesta séquia rega els termes municipals de Silla, Picassent, Alcàsser, Beniparrell i Albal, on conflueix amb la Séquia de Favara del Túria. L'espai hidràulic del Xúquer és un regadiu tradicional històric valencià que s'ha anat configurant a partir del segle XVIII amb l'ampliació de la Séquia Reial des d'Algemesí fins a Albal que féu el Duc d'Híjar. La Séquia Reial rega actualment 3.074 hectàrees d'aquests cinc municipis de la comarca. La no-inclusió d'aquest territori en el PAT pot posar en perill l'espai agrícola d'aquesta part de la comarca, ja que pot afavorir un urbanisme depredador i especulatiu.

Antiga trilladora de la cooperativa agrícola d'Albal.

La Séquia Reial rega actualment 3.074 hectàrees de cinc municipis de la comarca. La no-inclusió d'aquest territori en el PAT pot posar en perill l'espai agrícola d'aquesta part de la comarca, ja que pot afavorir un urbanisme depredador i especulatiu.

7. **Suport institucional als Centres d'Estudis Comarcals** (IDECO de l'Horta Sud, Centre d'Estudis de l'Horta Nord i Fundació Horta Sud) per tal de potenciar els seus treballs d'investigació de l'horta i la comarca.

8. Assegurar la **protecció del patrimoni hidràulic i agrícola** de la comarca. Per això, proposem les següents mesures:

a. Que la Generalitat elabore un cens dels elements de regadiu (séquies, feses, partidors...) i edificis agrícoles (horts de tarongers, alqueries, masies...) i que tots aquells que tinguen interès històric siguin declarats Bé de Rellevància Local (BRL) per tal d'evitar la seua destrucció per l'expansió urbana. Per a aconseguir-ho caldria establir les següents mesures:

b. Establiment de centres per a visites guiades o fer itineraris que permeten a la ciutadania conèixer el seu patrimoni. Els museus de la comarca (Museu de l'Horta Sud «Josep Ferrís March» o el Museu de l'Horta d'Almàssera, per exemple) podrien complir aquesta funció.

c. Vigilància i supressió dels abocadors incontrolats.

9. **Redefinir la mobilitat a l'Horta.** Cal avaluar i internalitzar les necessitats de mobilitat de les noves actuacions urbanístiques i del seu impacte territorial i econòmic. Per això proposem que s'impulsi des de la Generalitat el transport públic col·lectiu superant el model actual de transport radial (pobles-València), i potenciar el transport transversal (pobles entre pobles). Cal mantindre els camins històrics de trànsit agrícola i no motoritzat, i fomentar-los com a xarxes verdes de mobilitat sostenible entre els pobles.

Hort de Ca Lafré d'Albal, hui desaparegut.

10. **Mantindre l'horta com a valor paisagístic.** Incidir en el paper de l'horta com a zona també d'esplai per a la ciutadania, de pulmó verd, facilitant-ne l'accés a vianants mitjançant la creació de vies ciclistes-vianants. ■

Torrent, 16 d'octubre de 2008

“Jo sóc cantaor més que cantautor”

E.P.A.

“Els ancians serem majoritaris en allò que s’anomena “el geriàtric d’Europa”. Si fórem una societat vertaderament culta, els vells i els bojos hi tindrien el seu lloc”.

Miquel Gil (Catarroja, 1956) és un cantant, músic i estudiós de la música mediterrània de transmissió oral. Fou un dels fundadors del grup Al Tall. Baixar els greus, provar els acords de la guitarra, afinar la veu que parla de terra mullada i temps passats... Així comença el preludi de qualsevol concert dels molts que fa Miquel Gil. Des que el 2006 va eixir al carrer *Eixos*, el seu últim disc, la realitat no ha fet més que canviar a una velocitat de vertigen. Dels entramats de la seua peculiar forma de fer música, de la societat valenciana que l’envolta, de la comarca que el va veure nàixer i també del públic que el lloa als escenaris, ens parla en aquesta entrevista.

Com has arribat fins al present dins de la teua discografia i trajectòria de vida?

Vaig començar als quinze anys amb Al Tall i férem més de deu discos. Quan va arribar la informàtica musical vaig començar a posar-me nerviós i cap als anys huitanta feia projectes per a cinema, teatre i televisió. Després ja vaig cantar-me per les formes de cant valencianes, fins a allò que s’anomena la música contemporània d’improvisació.

Tenim tradició de música d’arrel?

No és majoritari açò de les músiques ètniques, i ací encara menys, en ab-

solut. Mai arribarem als mass media. Potser encara s’associa als usos museístics del segle XIX en els quals es plorava l’èxode rural i es tenia por del progrés i de la tecnologia de la ciutat. Però sí que hi ha llocs als Estats Units, Mèxic o la República Txeca on es fan festivals molt bons amb grans diferències als escenaris.

Per què cantares allò de “L’aigua plou i no em mulla”?

És una cançó de Katà (2004), perquè per posar-me un branquilló de fenoll als llavis vaig agafar una antiga malaltia de pastors. Els metges pensaven que tenia una setmana de vida per

veure’m allò inflat al coll... Jo era a Tortosa, plovia i no em mullava, i vaig dir-me: “Miquel, és un abisme”. I ara estic ací.

Quina és la societat valenciana als ulls de Miquel Gil? Després de les últimes eleccions locals i autonòmiques et manifestares xafat...

Si m’he de remetre als resultats electorals no entenc allò que vota el meu poble i no tinc més remei que tragar que vol viure en el desastre immobiliari, en allò insostenible... Vivim en allò que s’anomena la bufa. L’economia i els mercats són sobirans davant l’Estat? Ara tot els ha rebotat a les mans, ens ha caigut el mur particular.

Aleshores?

No hem sabut fer arribar el missatge a la societat que no teníem bases sòlides amb eixe model. Han passat dos anys des de les eleccions i necessitem un líder. Tant de bo el tinguem davant... ell acaba d’entrar, i jo ho estic reclamant. De totes maneres, a dos anys vista de les eleccions, allò que haja de ser haurà de ser ràpid.

Miquel Gil en un concert a Alcoi.

Què passa amb els xiquets, amb els joves, amb els ancians?

Supose que és un món de play station i mòbils; són usos socials difícils de canviar, i per a què volem canviar res? Però la realitat social ara és apassionant amb la globalització real. Els barris de Catarroja fa poc em semblaven Marsella i nosaltres els aborígens. I els ancians serem majoritaris en allò que s'anomena "el geriàtric d'Europa". Si fórem una societat vertaderament culta, els vells i els bojós hi tindrien el seu lloc.

Si hagueres de cantar a l'Horta, l'elegida entre les peces seria...

Faria l'himne no oficial per al meu barri de les Barraques, a Catarroja, que diu que ja no queden cases a l'horta ni gambes a les barraques. El meu poble el varen doblegar amb un PAI i la cultura lligada a la terra desapareixerà per una fina capa de dos pams de formigó. Ni a l'Albufera queda gambeta ni al camp queden arbres, com diu la cançó.

Tens un públic que va més enllà dels fidels d'Al Tall...

Tenim un públic molt divers i transversal i per això estem molt contents. I toquem més en festivals de noves músiques i jazz que en el folk: allí hi

ha gent de fidelitat absoluta i jove, independentment d'aquells que ja ens escoltaven en Al Tall.

Què necessitem per reviscolar la riquesa musical pròpiament valenciana?

Tenim un codi tradicional o de transmissió oral sense ensenyament reglat amb un repertori variat, ric i de qualitat: suficient per a pujar a la World music. I falta que ens ho creguem aquells que estem dins, que realment sí tenim eixe codi, i que tot açò oral entre a l'escola.

Quines són les propostes concretes que ens cal fer?

Un Obradoiro, com a Galícia. Tenim un patrimoni immaterial que s'ha de consensuar.

Musiques molta poesia, quins poetes seran els cantats en el futur?

Jo tinc molta facilitat per a la música, però per a les lletres sóc un negat. Tinc una gran admiració pels cantautors, però jo sóc cantaor més que cantautor. I hi ha un gran repertori de poetes per al futur: Manel Rodríguez-Castelló, Tono Fornés, Ana Montero, Teresa Pasqual en són alguns.

La música de base a l'àrea de València és la feta per les bandes musicals...

“Tenim un codi tradicional o de transmissió oral sense ensenyament reglat amb un repertori variat, ric i de qualitat: falta que ens ho creguem aquells que estem dins”.

Jo sóc dels qui passe mono de pasdoble i dels qui de tant en tant he de tocar el Paquito el Xocolatero i tots els pasdobles afandangats que ací incloem en la música festera. Amb el blues també ho passe bé, però amb el pasdoble, millor.

I què toques?

La percussió, i sense seguir el paper ni res, de tan bé com m'ho passe al carrer. Si el mestre creu que jo ho faig malament, que em tire fora ■

Les alqueries de l'Horta Sud

ADRIÀ BESÓ ROS

Alqueria de Severino.

Després de la conquesta cristiana l'alqueria s'entén com un lloc poblat format per un conjunt d'edificis, uns dedicats a habitatge i altres per a l'ús de l'explotació agrària, d'entre els quals destaca l'habitatge del senyor.

El territori de comarca de l'horta Sud s'ha caracteritzat històricament per la presència de tres paisatges amb unes característiques ben diferenciades: l'horta, regada per les séquies del Túria, la marjal, situada junt al llac de l'Albufera, i el secà que comprenia les terres situades al ponent per dalt de la hisohipsa dels quaranta metres. I a cadascun d'aquests paisatges s'associa un tipus d'habitatge dispers: l'alqueria a les terres d'horta, la barraca a la marjal i el mas al secà.

L'alqueria ha tingut a la comarca de l'Horta Sud una presència escassa. Si analitzem la cartografia de les primeries del segle XIX podem veure com el poblament dispers es va intensificant des de la perifèria de la comarca fins la capital, on fins i tot, és prou freqüent trobar agrupacions de diverses alqueries. La major part de les alqueries de la comarca es concentren sobretot als termes de Xirivella i Picanya.

La crisi agrària i la pressió urbanística de les últimes dècades han repercutit en una degradació perceptible del paisatge de l'horta i de les mateixes alqueries que estan deshabitades i

obertes a l'espòli i el vandalisme. Les més properes als nuclis urbans han estat engolides pel seu creixement i en el millor dels casos s'han conservat en mig de polígons industrials descontextualitzades del seu entorn.

EL CONCEPTE D'ALQUERIA AL LLARG DE LA HISTÒRIA.

L'alqueria ha experimentat en el transcurs dels segles una evolució, que es palesa fonamentalment en les seues estructures arquitectòniques. L'arquitecte Miguel Del Rey estableix una sèrie de tipologies bàsiques, característiques de cada període històric. Després de la conquesta cristiana l'alqueria s'entén com un lloc poblat format per un conjunt d'edificis, uns dedicats a habitatge i altres per a l'ús de l'explotació agrària, d'entre els quals destaca l'habitatge del senyor. Els edificis s'organitzen formant un "vicus" junt a la casa principal. Un bon exemple el tenim a l'alqueria dels Moros (Benicalap), mentre que a l'Horta Sud no s'ha conservat cap exemple. Durant els segles XV i XVI, a ran de l'embranchida econòmica que experi-

menta l'economia valenciana, la casa del senyor esdevé una construcció pròxima al palau característic del gòtic civil que aleshores es construïa en la capital, o arreplega les primeres manifestacions renaixentistes que afecten l'arquitectura valenciana, sobretot a partir de la segona meitat dels cinc-cents.

Alqueria Alta.

Alqueria Nova d'Alfagar.

Des de la segona meitat del segle XVIII, com a conseqüència directa del triomf de l'academicisme racionalista, sorgeix un tipus d'edifici d'estructura simple: la casa compacta de dues crugies paral·leles a la façana.

La consolidació del senyoriu en la comarca de l'Horta per tot arreu del segle XVII dóna com a resultat l'aparició d'un nou tipus estructural des del qual es construeix l'arquitectura de l'alqueria barroca, que va apartant-se del concepte d'alqueria medieval i s'aproxima cada vegada més al concepte d'edifici únic.

Des de la segona meitat del segle XVIII, com a conseqüència directa del triomf de l'academicisme racionalista, sorgeix un tipus d'edifici d'estructura simple: la casa compacta de dues crugies paral·leles a la façana. La forta pressió sobre la terra i la fragmentació dels arrendaments condueixen a la construcció de nombroses alqueries, per la qual cosa aquesta tipologia de casa camperola és la més generalitzada per les terres de l'horta de València.

UN EDIFICI SINGULAR: L'ALQUERIA DEL POLLASTRE DE XIRIVELLA

Es localitza al terme municipal de Xirivella, prop de la confluència dels camins del Pollastre i del Carregal, en la zona del reg del braç del Dijous. Es tracta d'una de les alqueries tipològicament més interessants de la comarca de l'Horta Sud, tot i que el seu estat de conservació és prou dolent.

El conjunt està format per dos edificis adossats, construïts en diferents èpoques, on sols es conserven els cossos principals, ja que les crugies que s'adossen en la part posterior es troben en un estat de ruïna absoluta. L'edifici més antic, que es podria datar al segle XVII, tot atenent la seua tipologia, està format per un cos principal de dues plantes de dues crugies paral·leles a la façana amb coberta de

teula àrab de dos faldons disposats en perpendicular a la façana. La façana principal presenta una única obertura en planta baixa que es correspon amb la porta d'accés, centrada sobre l'eix de simetria. Sobre el segon nivell s'obrin dues finestres disposades simètricament.

La planta baixa es destinava a habitatge. Conserva un interessant paviment de pedres de riu en la primera crugia.

Alqueria del Pollastre de Xirivella.

Alqueria de Serra de Xirivella.

A un costat arranca una escala de volta de rajola que dona accés a la planta superior. En la segona crugia trobem dues cambres. La que està situada a la dreta està dedicada a cuina, amb un fúmeral de campana que ocupa tota la paret del fons. La planta alta estava també destinada a habitatge, com ho demostra la presència d'un cel ras i la compartimentació en cambres.

Al costat dret del cos principal se n'adossa un altre d'una crugia de dues plantes amb coberta de teula àrab d'un faldó que vessa cap a la façana. La façana principal presenta una composició simètrica on trobem tres obertures en el nivell inferior, amb la porta d'accés centrada, mentre que sobre el pis superior s'obri una finestra centrada a eix de façana. Està rematada per un ràfec de dues fileres de rajola. Com sol ser habitual en algunes alqueries, l'única crugia que conforma la casa es divideix en dos parts, tot imitant la distribució de la casa de dues crugies. En la primera meitat trobem dues habitacions, mentre que en la part posterior hi ha a un costat un menjador amb fúmeral i a l'altre una escala que puja cap a la planta superior.

EDIFICIS POSTERiors AL SEGLE XVIII

Les alqueries que trobem a l'Horta Sud es construeixen a partir de fi-

nals del segle XVIII dins el context de creixement econòmic i agrícola que va caracteritzar aquesta centúria. La progressiva parcel·lació de l'horta va fer que junt a les alqueries senyorials apareguen una sèrie d'alqueries més modestes ocupades únicament per llauradors que les habitaven per a treballar unes terres en règim d'arrendament. En el cas de l'horta es materialitza en un increment del nombre d'habitatges dispersos que responen a la tipologia de casa de dues crugies paral·leles a façana amb pati posterior.

La tipologia està formada per dues crugies paral·leles a la façana amb un eix centrat en planta on es localitza

l'habitatge. A un costat, normalment a la dreta, s'afeg una crugia destinada a quadra amb una coberta inclinada. La façana presenta tres obertures per planta, on destaca la porta d'accés situada sobre l'eix central de la planta baixa. Als costats laterals no solen presentar moltes finestres, mentre que a la part de darrere sol repetir-se la distribució de la façana principal.

A la planta baixa l'espai es troba travessat per un eix central que interrelaciona les dues crugies amb l'exterior, pavimentat amb dues fileres de lloses de gres, pedres de riu, o simplement de terra batuda, que contribueixen a ressaltar d'una manera material i visible el caràcter axial. En la primera crugia a ambdós costats hi ha sengles dormitoris. En un dels costats de la segona crugia se situa la cuina amb un fúmeral de campana, la canterera, i el pou. A l'altre costat i ha una escala que dona accés a l'andana, situada a la primera planta. Està formada per un espai diàfan, ja que el mur de càrrega que separa ambdós crugies ha estat substituït per dos pilars que sustenten la coberta mitjançant bigues de càrrega. Fins les darreres dècades del segle XIX aquest espai va estar dedicat a la cria del cuc de seda. Com podem comprovar, aquestes alqueries responen al mateix tipus arquitectònic que la casa de poble, amb la única excepció que les alqueries són edificis aïllats, mentre que la casa de poble

Alqueria de la Foia de Picanya.

Alqueria de Salvadora d'Alaquàs.

s'adossa una al costat de l'altra entre mitgeres.

Tot atenent a les bones condicions de la climatologia mediterrània, algunes de les activitats humanes pròpies de l'habitatge es desenvolupaven a l'exterior, sobretot als mesos d'estiu, on hi havia una sèrie d'elements associats a l'edifici com ara l'emparat, el forn de coure pa, els porxos per a guardar el carro, etc.

A aquest tipus canònic responen les alqueries del Xato i de Serra a Xirivella, de Dolores a Aldaia, i de Moret a Picanya. Tot i el mal estat de conservació hem de ressaltar la importància de l'Alqueria Nova al terme d'Alfàfar, construïda pel Baró de Campo Olivar,

formada per un cos principal de dues crugies de dues plantes que s'alça amb murs de tapial i verdugades de rajola. A més de trobar aquest tipus de forma aïllada, hi ha alguns casos on s'adossen dos o més unitats sobre les parets mitgeres format agrupacions d'alqueries. És el cas de l'Alqueria de la Foia (Picanya) amb dos vivendes i les alqueries de Salvadora (Alaquàs) amb tres.

Les alqueries del Xato i de Dolores presenten prop del ràfec una sèrie de petites obertures que servien per a afavorir la ventilació dels canyissos de l'andana quan es criava el cuc de seda. La importància de la cambra sedera queda materialitzada també

al cos lateral de l'Alqueria de Sòria, a Massanassa, l'andana de la qual es dedicava íntegrament a aquesta activitat.

A Picanya destaca per la seua potència arquitectònica l'Alqueria Alta. Està formada per un cos principal de dues crugies de dos plantes paral·leles a façana, junt a les quals s'adossa altra crugia en perpendicular que assoleix les tres plantes d'alçada, d'allí el nom amb que es coneix popularment. En la part posterior s'adossen cossos construïts en diverses èpoques, tancant un pati interior rectangular. Del seu exterior destaquen una cantonera de pedra de carreus que reforça el cantó de la crugia de tres plantes, i la reixeria de ferro forjat amb motius barrocs. Les alqueries de Severino i de Moret, al terme de Xirivella guarden relació amb aquest tipus. La primera presenta un cos d'una planta adossat en perpendicular al cos principal. La segona presenta a cada costat sengles cossos d'una crugia d'una i dues plantes respectivament.

UN VALUÓS PATRIMONI EN PERILL

L'alqueria és la casa relacionada amb el paisatge de l'Horta. A partir de la segona meitat del segle XX hem vist com moltes alqueries desapareixien engolides pel creixement dels nuclis urbanitzats o queien desmoronades per l'abandó. En els darrers anys hi ha una certa sensibilitat social per la conservació del patrimoni local, per la qual cosa alguns ajuntaments han optat per la seua conservació, tot i que dels pocs testimonis que queden en peu a la comarca encara hi ha molts que manquen de qualsevol protecció legal. En un moment en que hi ha obert un fort debat social sobre la protecció de l'Horta hem de plantejar-nos si sols cal protegir les alqueries quedant totalment descontextualitzades en mig de polígons o de nuclis urbans, o cal que aquesta protecció abaste també el seu entorn, és a dir, les terres d'horta que la envolten? ■

Alqueria de Soria de Massanassa.

El tresor visigot d'Alcàsser

ADRIÀ PITARCH

Senda de l'Horteta d'Alcàsser.

Els visigots van travessar els Pirineus cap a l'any 409 dC, per les pressions dels huns. Aquests visigots eren tropes federades romanes que van establir-se en la península Ibèrica a manera de tropes que havien de lluitar per l'imperi, però les circumstàncies polítiques, socials i econòmiques de l'imperi eren febles.

L'existència d'una necròpolis de l'època dels visigots a la Senda de l'Horteta d'Alcàsser ha propiciat la troballa de monedes d'or d'una qualitat important relacionades amb un rei visigot, Leovigild (569-586 dC), és a dir, emmarcats dintre d'una cronologia del segle VI-VII dC, abans de l'arribada dels àrabs a les nostres terres.

Per tal d'entendre què és i a quina època pertany el jaciment visigot d'Alcàsser cal detallar de forma general el context històric. El territori valencià entrà a formar part del domini visigòtic en un moment determinat, quan l'imperi romà pateix la seua debilitat i comença la caiguda. Els visigots van travessar els Pirineus cap a l'any 409 dC, per les pressions dels huns. Aquests visigots eren tropes federades romanes que van establir-se en la península Ibèrica a manera de tropes que havien de lluitar per l'imperi, però les circumstàncies polítiques, socials i econòmiques de l'imperi eren febles.

València quedava en aquells moments dins de la província de Carthaginiensis. Aquesta província va estar atacada pels vàndals del nord d'Àfrica durant tot el segle V dC, i els visigots esta-

blerts a la península també van actuar cada vegada amb més llibertat per la feblesa romana. En aquest moment hi ha molta destrucció i vandalisme per tot arreu.

És en aquest context que entenem que s'estableixen uns castres o castells defensius al voltant de la ciutat de València. Aquests castres estan situats en una clara posició defensiva per tal de controlar els camins més importants de l'imperi. Cap a l'any 472 dC, el rei visigot Euric estableix definitivament un regnat propi al sud dels Pirineus. A partir d'aleshores la península Ibèrica està dins de l'espai visigot. Hi ha constància que València es troba en aquest context quan el bisbe Justinià celebra el concili episcopal a la ciutat l'any 546.

En aquest moment la presència dels bizantins és evident. Aquesta presen-

cia volia restablir el passat romà de l'imperi. Les tropes bizantines s'estaven ubicant i ocupant terres al Mediterrani occidental i per aquesta causa es van reforçant militarment els espais al voltant de València. Una guerra civil entre els mateixos visigots pel domini del territori farà que els bizantins s'instal·len entre el Xúquer i Cadis, creant la província de la Spaniae fins a l'expulsió definitiva d'aquests l'any 625 dC. La lluita, per tant, entre visigots i bizantins era clara i l'augment de presència militar és evident llavors. Quan regna Leovigild (569-586 dC) en el territori visigot es crea moneda pròpia, que són les que s'han trobat al jaciment d'Alcàsser.

L'entorn d'Alcàsser també ha mostrat l'existència de restes d'aquest període i d'una tipologia igual, almenys així ho pareixen demostrar les excavacions

Els arqueòlegs han trobat monedes de l'època del rei Leovigild.

Hi ha més vestigis semblants als d'Alcàsser. Hi ha paral·lelismes a la cambra sepulcral d'Anna, un hipogeu funerari a la Falquia de Beneixida i a la necròpolis de Chinchorro, a l'Albufereta d'Alacant.

d'Alcàsser respecte d'altres com les del Romaní i Montserrat, on s'han trobat tombes amb aixovar de l'època visigòtica.

Hi ha més vestigis semblants als d'Alcàsser. Hi ha paral·lelismes a la cambra sepulcral d'Anna, un hipogeu funerari a la Falquia de Beneixida i a la necròpolis de Chinchorro, a l'Albufereta d'Alacant, sempre datades entre els segles VI-VII dC, és a dir, abans del àrabs.

TROBALLES DE LLAURADORS

La intervenció arqueològica realitzada a Alcàsser en el marc d'un pla d'actuació integral del poble, és a dir, en una zona a urbanitzar, va donar la possibilitat de saber més coses sobre la història d'aquest poble. Quan es van realitzar les tasques arqueològiques s'anava amb premeditació de poder trobar alguna cosa per notícies anteriors respecte d'aquests terrenys, anomenats la Senda de l'Horteta.

Els treballs agrícoles realitzats en anys anteriors, sobretot amb la plantació i transformació dels horts de cultius tradicionals a tarongerar, realitzats a mitjan segle XX, va significar per als llauradors del poble la troballa de monedes d'or d'una qualitat important que resultaven ser monedes relacionades amb un rei visigot, Leovigild

(569-586 dC), és a dir, emmarcades en una cronologia del segle VI-VII dC, abans de l'arribada dels àrabs a les nostres terres. Aquestes monedes es trobaven en alguns casos dins de gerres de ceràmica en tombes excavades en la roca.

Amb aquestes referències històriques de troballes de monedes d'or, i amb una ullada als horts que allí hi havia es documentaven fragments de ceràmica d'època visigoda datats al voltant del segle V-VI dC, emmarcats en un context de canvis previsibles en la història de les nostres terres.

Les troballes de monedes d'or relacionades amb aquesta època havien

estat un dels misteris que la població d'Alcàsser tenia pendent des de feia anys, i aquesta col·lecció numismàtica d'una qualitat espectacular havia de tindre una resposta a partir de l'estudi arqueològic amb un criteri i treball metodològic. L'historiador local Febrer Romaguera¹ ja havia escrit l'any 1981 sobre la possibilitat d'existència d'aquest jaciment visigot en aquesta partida dels afores del poble.

1. Febrer Romaguera ha realitzat alguns treballs d'investigació a la població, sobretot pel que fa a l'estudi de la història local.

Les excavacions han tret a la llum una necròpolis visigoda.

Les troballes de la Senda de l'Horteta van ser mostrades en una exposició temporal.

L'estudi realitzat en aquesta intervenció va permetre saber que es tractava de trients auris del regnat de Leovigild (569-586 dC), concretament nou encunyacions de Justinià I i Justí II.

La troballa més important fins a la realització de les tasques arqueològiques eren les monedes d'or trobades per diferents llauradors del poble. N'hi devia d'haver moltes més de les trobades i documentades hui en dia, ja que se sap que molts col·leccionistes de monedes antigues i altres interessats van comprar-les i aquestes s'han perdut per sempre. La resta de monedes que s'han quedat al poble a les diferents famílies són autèntics tresors per a aquestes persones i molt amablement les han deixades per a ser estudiades, fotografiades i exposades en la col·lecció i exposició temporal que es realitzà al poble durant uns mesos.

EL TRESOR D'ALCÀSSER

Numismàtica: les monedes, estudi en el seu context

En aquest cas és l'aspecte més significatiu de la intervenció arqueològica, ja que són d'or i poc freqüents en els estudis arqueològics realitzats en altres intervencions al País Valencià. Les monedes ens donen una datació concreta, ja que solen tindre imatges del període al qual s'associen com és l'anvers i el revers de la moneda que mostren, normalment elements característics com el rostre del rei, emperador amb llegendes que ens

diuen alguns detalls importants de la situació política. També algunes d'elles ens mostren aspectes divins o ecològics.

L'estudi realitzat en aquesta intervenció va permetre saber que es tractava de trients auris del regnat de Leovigild (569-586 dC), concretament nou encunyacions de Justinià I i Justí II. Aquestes monedes responen a un moment històric en què s'estan produint canvis en el sistema monetari romà i se'n fan imitacions, amb una reducció de la qualitat de les monedes, més esquemàtiques i simplificades². L'estat visigot va intentar mantindre i continuar el sistema monetari i el d'organització de l'Imperi Romà, un sistema polític centralitzat.

La fauna: estudi dels ossos animals i de la malacofauna

L'estudi dels ossos animals trobats en la intervenció ens proporciona altres aspectes importants dins del context global de la intervenció. En aquest cas és estudiat per un altre tipus d'arqueòleg, l'anomenat *zooarqueòleg*, que a més de saber excavar i interpretar un jaciment com la resta, està especialitzat en l'estudi dels ossos animals. Això pot definir i exposar quins animals hi havia en aquell moment i saber quina funció tenien. És un aspecte important per a saber més

sobre l'economia. En aquest cas, a Alcàsser s'han trobat animals vertebrats i malacofauna (animals invertebrats, caragols i altres semblants).

S'han trobat ossos animals de bòvid, ovella, cabra i cérvol, a més de caragols. En aquest cas, els ossos i els caragols estaven dins de les sitges funeràries associades a les tombes.

La terra: estudi dels sediments i de les terres per a fer anàlisis. Estudi dels carbons

Aquest altre element també ens aporta molta informació per a saber com era el context en què vivien aquests visigots. Amb l'estudi de carbons, la flotació de terres per a extraure llavors ens permet reconstruir parcialment l'entorn del jaciment i ens aportarà informació de quina flora podia haver-hi en aquesta zona en el segle VI-VII dC. Hi ha també molts arqueòlegs que

2. El sistema monetari romà obeïa unes normes que van variar segons el moment històric en què ens trobem. A partir del 383, el trienni reemplaça al mig sòlid. A partir del s. V dC, amb el domini visigot i la disgregació de l'Imperi Romà junt al poder bizantí a l'Orient provoca canvis en les estructures econòmiques romanes, amb canvis també en el sistema monetari.

Tomba visigoda excavada sobre el terreny.

s'especialitzen en l'estudi de carbons i sediments.

Els ossos humans: antropologia

En aquest cas podia haver estat un dels estudis més importants del jaciment, però l'espoli de les tombes en altres èpoques significa no trobar cap esquelet complet. Solament en una de les tombes es va trobar algun fèmur humà.

La ceràmica: estudi dels materials d'argila i altres elements

En aquest jaciment, l'estudi de la ceràmica ha permès detallar i verificar aquelles hipòtesis en les quals es treballava, ja que, efectivament, se situa en aquest espai cronològic de les monedes.

Les produccions són majoritàriament africanes, n'hi ha també d'eivissenques i ceràmiques locals. Abunden les àmfores africanes anomenades Keay LXXI i LXXII (denominació donada per l'autor que classificà les àmfores, creada amb el seu cognom i afegint seguidament el número de peça). També hi ha nombrosos fragments de ceràmica comuna i de cuina, cassoles, olles, tapadores, bols, morters, gerres, pitxers, gerretes amb una sola ansa i gots. La ceràmica es classifica, es fa un inventari de totes les peces i aquelles més importants, i les que tenen llavi o base, són dibuixades.

LA INTERVENCIÓ ARQUEOLÒGICA

Després de la intervenció arqueològica s'ha pogut determinar que l'existència d'una necròpolis a la Senda de l'Horteta era realitat. Per tant, es podia relacionar l'existència dels tremis d'or amb les estructures funeràries trobades: tombes³ excavades en el terreny a tall de sepulcre i cambres rituals o sitges rituals.⁴

Tres criptes van ser trobades, hipogeus excavats en la roca amb una entrada i una cambra circular de 2 m de diàmetre, amb un sostre en forma de cúpula. Les tombes contenien fragments de ceràmica i ossos humans. La troballa de la tercera tomba representà una agradable sorpresa, ja que estava completa perquè es trobava davall d'un camí que no havia estat alterat mai. La tomba sí que havia estat espoliada i contenia fragments de ceràmica africana, olles i altres elements abans comentats.

L'altre tipus d'estructura són les sitges rituals, de les quals en van aparèixer quatre. Estan excavades en la roca i tenen forma circular. Una d'elles es trobava intacta i va proporcionar materials diversos. Estava plena de cendra, carbons, ossos d'animals, caragols i ceràmiques. Però una de les troballes més espectaculars de la sitja fou una fusaiola⁵ amb caràcters grecs

incisos i una creu. Aquestes restes representen les deixalles d'un menjar ritual.

També van eixir altres elements constructius excavats en la roca, com uns forats de dimensions reduïdes, interpretats com a orificis per a les libacions.

Aquests elements trobats i analitzats ens fan entendre una bona part del procés d'enterrament amb la mensa per a fer les libacions,⁶ les tombes amb les restes humanes i part de l'aixovar trobat i relacionat amb els enterraments, i les sitges rituals on es depositaven les restes produïdes en tot el procés. ■

3. Sepulcre excavat en la roca a mode de cripta per a soterrar una o més persones en disposició horitzontal i amb el seu respectiu aixovar.
4. Sitja ritual: es tracta d'una estructura excavada en la roca. Serveix per a depositar les deixalles d'un menjar ritual en el moment festiu de l'enterrament. Se suposa que realitzen una sèrie d'activitats festives, recordatoris, etc., d'un soldat o membre de la comunitat.
5. Peça de teler. Estan realitzades amb argila i en aquest cas té inscripcions.
6. Seria un tipus de *mensa* o superfície de cremació (*silicernium* o preparació i cremació ritual dels aliments i objectes usats en el funeral).

El Festival Inquiet de Cinema en Valencià de Picassent es consolida en la seua quarta edició

FRANCESC MARTÍNEZ

El Festival Inquiet de Cinema en Valencià aporta no només aigua fresca en l'anomenat seté art sinó també optimisme i treball en la normalització de la nostra llengua.

El festival ha comptat amb la participació de 140 obres.

En uns temps on l'ús del valencià ocupa un espai minoritari en els mitjans de comunicació i en les arts escèniques, el Festival Inquiet de Cinema en Valencià aporta no només aigua fresca en l'anomenat seté art sinó també optimisme i treball en la normalització de la nostra llengua. Enguany s'ha celebrat el IV Festival Inquiet, durant els dies 20 al 29 de novembre. El poble de Picassent, amfitrió d'aquest important esdeveniment cultural, i els centenars de visitants que assisteixen al festival han vist com any rere any ha crescut aquest encontre cinematogràfic i com s'ha convertit ja en un referent incontestable en el món de l'audiovisual en valencià. En les últimes quatre edicions han passat pel festival nombroses productores, directors i actors i actrius que han participat activament. L'Inquiet ha crescut en qualitat i obres presentades, demostrant que l'audiovisual en la nostra llengua té futur. Llargmetratges, curts, videoclips i documentals

han nodrit l'Inquiet en les diferents seccions en què es divideix el festival. Les xifres de la quarta edició constaten la vitalitat i consolidació de l'Inquiet. En 2008 s'han presentat 140 obres, duplicant la xifra respecte a la primera edició de 2005 on participaren 70 projectes. El mèrit de l'èxit és compartit, la llista de patrocinadors i col·laboradors és llarga, però entre tots mereix una felicitació especial l'Ajuntament de Picassent per la seua aposta decidida pel cinema en valencià, per fer possible la visualització d'un producte cultural que havia estat

anys amagat. I els objectius de potenciar un espai propi dins del món cinematogràfic de València i la seua àrea metropolitana s'estan complint.

La novetat de l'Inquiet 2008 ha estat l'homenatge a l'entranyable actor valencià Joan Monleón, qui va rebre un premi per la seua aportació al cinema en la nostra llengua. És un tribut al treball realitzat per aquest personatge cabdal en l'audiovisual de la nostra terra. Actor, presentador, cantant i showman en TV, Joan Monleón va jugar un paper molt important durant la Transició, actuant en pel·lícules d'humor tan significatives com El virgo de Visanteta o El Vicari d'Olot i Puta misèria, entre altres. ■

PATROCINADORS DEL IV FESTIVAL INQUIET

Organitza:	Fàbrica de la Llum i Casa de la Cultura de Picassent
Patrocina:	Ajuntament de Picassent, Federació Escola Valenciana, Universitat de València, Generalitat Valenciana, Generalitat de Catalunya, Govern de les Illes Balears, Universitat Politècnica de València, Universitat Jaume I de Castelló i Acadèmia Valenciana de la Llengua.
Col·laboradors:	RTVV, Levante-EMV, VilaWeb, Universitat d'Alacant, Silenci, TV3, Ràdio l'Om, Els Films de la Rambla, Transcinema, Films de l'Orient SL, Enderrok, Filmoteca Valenciana i Pro 21.

IV FESTIVAL DE CINEMA EN VALENCIÀ

Inquiet

OBRES SELECCIONADES EN EL FESTIVAL INQUIET 2008

Secció oficial llargmetratges	
La Kasona (Pau Martínez) La veu d'en Gabriel (José Enrique March) Violetes (Rafa Montesinos)	No em demanes que et faça un petó perquè te'l faré (Albert Espinosa) Automàtics (Iván Domínguez) Jo, el desconegut (Joan Mallarach)
Secció oficial documentals	
Ser Joan Fuster (Llorenç Soler) La meva mare (Gina Ortega) Camins d'un somni (Marta Faresa i Elisabet Sort) Samara (Octavi Masià) Nedar (Carla Subirana)	Pura Alegria (David Gomis) Qüestió de gènere (José A. Milla i Pau Fenollosa) Amina busca feina (Marisol Soto) La terra promesa (Xavi Mansanet) Mirant al cel (Jesús Garay)
Secció oficial curtmetratges	
Històries trobades, temps perduts (S. Sebastián) Goteres (Claudi Lichtenstein) Primer diumenge de Maig (Martín Román i Iñaki Antuñano) Laberint de presons (Lidia Martín)	Parada Intermèdia (Sergio Sanús) Silenci (Sergio Rubio) Stock (Eduardo Castillo)
Secció lliure	
Les obres més agosarades i atrevides La paradoxa d'Arrow (Jorge Caballero) Aprop (Aitor Echevarría)	La mort de l'Hamadríade (Pau Pascual) Gnosis (Fran Perea)
Secció Inquieta per als més menuts	
La reina de la nit. Cuca Power (CP Cristòfor Colón de Benetússer) Sense rastre del nostre nom (CP Ayora de València) La lluna d'en Joan (CEE Siloé de Mollerusa) Lladres de somnis i Silencis (IES Son Pacs de Palma de Mallorca) Internautes/Què és per a tu l'institut (IES Arabista Ribera de Carcaixent) La samarreta (IES Faustí Barberà d'Alaquàs) Mare jo vull i Fotuts (IES Manuel Sanchis Guarner de Silla) Què és per a tu l'institut Escola de crims/Animals mecànics/La síndrome del caragol (IES Blasco Ibáñez de Cullera)	
Secció Clip 2008	
Reus (Wiskin's) Tancs (Pirat's sound systema) Parla (Els Pets) Quina calitja (La Gossa Sorda) Arbres, software i un te (Ver cel) Memòria (Mazoni)	Un tros de fang (Mhisima) Temps o rellotge (Sanjosex) Mal al cor (Le petit ramon) Fer res (Clara Andrés) Dominis (Kitsch)
Secció Mostra. Homenatge a Joan Monleon.	
El Festival Inquiet projectà aquestes pel·lícules on Joan Monleon ha estat el protagonista:	
La Rossa del bar (Ventura Pons) Putxa misèria (Ventura Pons)	El vicari d'Olot (Ventura Pons) El virgo de Visanteta (Vicente Escribá)

Foto cedida per Joan Martorell

Principis del segle XX

Foto: Francesc Martínez

Any 2007

La Séquia de les Fonts de Picassent i Alcàsser

LA SÉQUIA DE LES FONTS DATA DE L'ÈPOCA ISLÀMICA. ES NODRIA D'AIGÜES DEL BARRANC DE PICASSENT I REGAVA DOS PETITES HORTES DE SUBSISTÈNCIA DE PICASSENT I ALCÀSSER. HA TINGUT DOS NORMES DE REG FONDAMENTALS: LA CONCÒRDIA DE 1428 I LES ORDENANCES DE 1845. LA SÉQUIA NAIXIA EN EL CLOT DE LA GRAMASSADA I DISCORRIA PELS DOS TERMES FORMANT BRAÇOS I PARTIDORS. LES SEUES AIGÜES MOVIEEN EL MOLÍ FARINER HIDRÀULIC DE PICASSENT. PER A REGAR ELS CAMPS D'ALCÀSSER, LA SÉQUIA TRAVESSAVA EL BARRANC PER MITJÀ D'UN AQÜEDUCTE DE FUSTA ANOMENAT EL "CANAL". LA SÉQUIA DESAPAREGUÉ VERS L'ANY 1935 ABSORBIDA PER LA FORÇA DELS MOTORS D'AIGÜES SUBTERRÀNIES. HUI SOLS ES CONSERVEN A PICASSENT ALGUNES RESTES DEL CAIXER, UN PARTIDOR I ELS PILARS DE PEDRA QUE SOSTENIEN L'ANTIC AQÜEDUCTE.